

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK:
4-hasábos peill sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 10 fillér.

Nyiltér peill sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, február 7.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolók: A főkapitány.
- Polónyi, Batthyány, Wekerle.
- Az elmebajos urilány.
- Obstrukció a láthatáron.
- Egy miniszteri tanácsos és egy hangverseny.
- A színházak tájéjáról.
- Tulzsufaltság az aradmegyei kórházban.
- Mi történt a budai várban?
- Az aradi utcai harc emléke.
- Farsangi tréfák.
- Tarkaságok.
- Társa: Brettli korszak. — Magyar bohémek Parisban. Irta: Beszédes György.

A főkapitány.

Arad, február 6

A Hamburger Zeitungtól a Pöltsehacher Rundschauig minden ujság az aradi főkapitány beesületén taposott, viháneolt, kacagott és ugrándozott az elmúlt héten. A Hamburger Zeitung meg a Pöltsehacher Rundschau egyértelműen Ázsiába, vagy ha egy kissé elnéző volt: a Balkánra valónak mondta a főkapitányt, aki — így írták — a Swärdström nővérektől erkölcsi bizonyítványt kért, mielőtt azok hangversenyére az engedelmet megadta volna. Sőt Neusatz-ról — ez már a magyarországi Ujvidék várost jelenti, — egy németbe kevert magyar goromba levelet írt a főkapitánynak, amelyben annál nagyobb kényelemmel sértegethette őt, mert nemes felbuzdulása mellett névtelen maradt.

— Amit a német lapok írnak, az nem igaz. A főkapitány nem kért irásokat Swärdströméktől. De ha tette volna,

az se jelentené az intelligencia, a kultura katasztrófáját. Például ép Németországban, ahol a legfulánkosabb gunyolódás folyik, bizony nem ártott volna, ha Köpeniekben ama nevezetes kapitánynak öltözött suszter irásait követelik vala. Németországban azonban szalutálnak és hasraesnek a katonaköpeny előtt, ha egy kukoricaszár van is alatta. Magyarországon pedig mód van arra, hogy a törvényeket egyformán alkalmazzák az apró művészekkel és a csillagóriásokkal szemben. Ezért lennék mi Ázsiába való.

De hát, ismételjük, Sarlot főkapitány nem tette ezt. Komoly, higgadt ember, és harmincesztendő gyakorlatára megóvja őt az ilyen gikszerektől. A világot bejáró hír egy, komoly hatásra nem számító kareolat révén ragadt rá. Ebben a cikkben valami apró intézkedést torzítottak. — természetesen úgy, hogy a figyelmes olvasó megérthette belőle, hogy a fenekén egy gombostűfej nagyságú valóság van, s erre öntötték a mulattatásra szánt habarcsot. Ezzel az ujságokkal megesett a legnagyobb baleset, amely humoreszkeket érhet: komolyan értették. Vagy az írta ügyetlenül, aki tréfának szánta, vagy az olvasta tökéletlenül, aki komolynak nézte: most már mindegy. Amíg ez a közlemény csak Aradon járt, egyáltalán nem zavarta meg se a főkapitány nyugalma, se a társadalom jó étvágyát. Azonban megtörtént, hogy ép a komolyság székesegyházában: a Pes-

ter Lloyd-nál ezt a humoros ügyet valónak olvasták és hihetetlenül elferdítve írták meg. A Lloyd után a többi budapesti lap, azután pedig a tisztelt Nyugat foglalkozott vele.

Hogy eshetett ez meg? Tavaly egy estilap április elsején megírta, hogy a Gellérthegy tetején kialvó vulkán fedeztek föl, amely kitörni készül. A reggeli lapok az áprilisi tréfának felültek s komoly tudósításokban átvették. Hát ha a Gellérthegyről elhitték, hogy az vulkán, akkor ugylátszik, a mi főkapitányunkról is komolyan vehették, hogy a Swärdströmöket alias Schwarz leányoknak hiszi.

Most azonban bizonyos nyugtalan-ság vibrál a városban, amelynek ereje a főkapitányt is megszállta. A külföld, egész Középeurópa, sőt talán az azon túl való tájak mind az aradi főkapitány barbarizmusáról, kanász- és csikós-tempójáról beszélnek. Az ilyen kellemetlen érzésekben az emberek nem tudják, hol fogják meg a dolgot, de úgy érzik, hogy „valamit mégis tenni kellene.“ S ennek eldöntésére Múlek Lajos dr. törvényhatósági bizottsági tag kedd délutánra értekezletet hívott össze, — sőt a szerdai közgyűlés elé indítványt is nyújtott be ez ügyben.

Az indítványt nem ismerjük. Nem tudjuk, balzsamot akar-e a balesetre, vagy „megtorlást“ a hibára. Ha a főkapitánynak — amit nem hiszünk — igazán álmatlan éjszakákat, megzavart emésztést és zsibbadt idegeket teremtett az az eset: mindezek hely-

A HÉTRŐL.

Brettli korszak.

Farsangi szelek fujdogálnak
Lucskos, náthás hazánkban át.
Bohém, farsangi jókedv arad.
S beragyogja a szív honát.
S a Kárpátoktól Adriáig
Most dinom-dánom van soron.
Mindenki csak mulatni vágyik,
S „jelen lenni“ a bálokon.

Mert bál van reggel, bál van este
Bál van — hál Istennek — elég.
A nagy farsangi szerelembe
Az ifjak szíve majd elég.
Van bál, jótékonyság nevében,
Van bál: min enni is szabad,
— S előkerül ilyenkor sorba
A sok farsangi „jó alak.“

A bálkirálynők tömkelegje,
(A „jelenvoltak“ közt ragyog)
Körötnak forgolódnak egyre
eleAz gáns fiatalok

Az utvarlóképes egyének.
Meggrögzött „négyes“ rendezők,
— O most kiélvezik, szegények.
Ezt a farsangi vig időt.

...Uram boesá' kihagytam egyet:
Bált kabaré előz ma meg.
Csak a kabaretért dobognak
Ma a mindkétnemű szívek.
És Píripócson, vagy egyéb helyt
— Akármily messze is legyen —
Égy kis kabaret mindig eltűr
A túrni tudó — bálterem.

— O kabaret...! ó drága brettli...!
Két istenített szép dolog.
Bennetek az Isten is tán
Vidám kedvében alkotott.
O esőppnyi deszka...! Gyenge brettli...
Sikert jelentő félvilág...
Az nem is tisztességes ember,
A ki nem vágyik most reád.

Brettlire lép, kit pénz nem ildöz.
És sokszor: kinek pénze van,
Brettlin mulat, ki szörnyen boldog

S még inkább, ki boldogtalan.
A tiszt, kinek nincs kauciója,
Szintén e szép pályára lép,
Sőt felséges ereken is foly
Némi vörös kis brettli-vér.

Milán kronprinc, brettlin este
Vidám kuplékat énekel.
S Mattasich ur is nemsokára
Pesten egy brettlit foglal el.
S ahány eltűzött, bus király van,
S ahány férfi, ki hirneves,
Azt mind a brettli huzza, vonzza
És az mind szerződést keres.

Nem baj, hogy most a brettliláz dul,
Farsangoláshoz illik az.
De biztos: a t. Házi-brettli
Él — ha elmúlt is a tavasz.
S politikai álarcoktól
Hemzseg majd a közéletünk
S hiába mulik el a farsang:
A közéletben brettlizünk.

Szilánk.

rehozására és pótlására őszintén kívánjuk annak a valaminek bármilyen módját. Bizalmi nyilatkozat, jegyzőkönyvi kivonat, társasvacsera, faklyásmenet vagy diszkard. De azthisszük — és tisztább barátsággal, becsületesebb őszinteséggel még nem beszéltek Sarlot Domokoshoz, mint ahogy ezek a sorok teszik — hogy mindezen neki semmi szüksége nincsen.

Rehabilitálni kell a főkapitányt? Ki előtt? Mi magunk, egész Arad közönsége és e lap olvasóinak összessége, akiknek a főkapitány cselekvéseiről számot adunk; tudjuk, megerősítés nélkül is hisszük, hogy a főkapitány akkora mucsai szarvashibára, mint aminőt róla a külföldi lapok irtak, sohase lenne képes. Az ő működése se tökéletes, — és talán ép ez a lap volt legkiméletesebb olyan eseteknél, amelynél az aradi rendőrség hibáit kirakatba lehetett volna tenni — de az olyan föltevéseknek, aminőkön most élőködik a germán él, magasan fölötte áll. S ha közöttünk, mindazok között, akiknek itéletére a főkapitány ad valamit, csak egyetlen ember is van, aki azt a tréfát valóra vette, Sarlot Domokosról ezt elhitte: hát mi annak az egy embernek kedvéért is kijelentjük, hogy kolosszális tévedés van a dologban, mert a főkapitány ezt nem cselekedte.

S a külföld? Oda a vicinális ovációk, bizalomnyilvánítások zaja ugye se hat el. S ha valami táviratra biznók is: az a rosszakarat, a mely a külföldön tárt ajtót nyit minden kószáhirnek, minden kacának, ha az a magyarok kiesufolására alkalmas: elzárja az ablakhasadékot is a rehabilitáló valóság előtt. S ha a Swärdström eset nem lett volna, a Hamburger Zeitung meg a Pölschacher Rundschau akkor se lett volna jobb véleménynyel Magyarországról, Aradról, a főkapitányról: s ha ezt nem, talált volna más alkalmat eleget, hogy a magyar kanász-kulturát megcsufolja.

Ez egyáltalán nem olyan veszedelem, mint a minőnek látszik; csak akkor baj, ha tragikusan vesszük.

Nem mondjuk, hogy közömbös a dolog előttünk. Ha valaki azt érzi, hogy megbántottam, azt a valakit még akkor is fölvilágosítom a tévedése felől, ha a haragjától, boszúságától nincs mit tartanom. Ezt az emberi tartozást szívesen leróttuk a főkapitány-nal szemben. De ugyanakkor ki kell jelentenünk, ép ebből az érzésből fakadóan, még valamit: sajnálunk, ha az ugynevezett elégtételadás vágya fonák helyzetbe sodorná. Az ügyet minden komoly lap rektifikálta; nyilatkozott a főkapitány, a Swärdström-nővérek s az ő nyilatkozataikból, akik erre a legilletékesebbek, az egész világ megtudta a valóságot és napirendre tért felette. Ha mindezek után az elégtételadás új formáját keresik s ha ez az elégtétel csak egy fokkal is túlmegy azon a határon, ameddig az eset elér s amennyit az eset megér: akkor nagyon könnyen az kerülhet ki, hogy a kinevezés körülmények közé, a kinek komolyságát az ováció zománcozni akarná.

A fenségesen is veszedelmes tulmenni egy lépéssel.

Zichy Aladár utazása. Zichy Aladár gróf miniszter Bécsből ma délután Budapestre utazott.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as párt a pártkör tanácsstermében kedden, február 9-én délután 5 órakor értekezletet tart.

A házelnök szabadságon. Justh Gyula, a képviselőház elnöke tegnap Battonyára utazott, ahonnan hétfőn ismét visszatér a fővárosba.

Polónyi, Batthyány, Wekerle.

A képviselőház ülése.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, február 6.

A legnagyobb közönyösség mellett folyik tovább az adójavaslat vitája. Alig néhány képviselő van jelen a teremben. A folyosón valamivel élénkebb az élet. Hencz Károly körül vitatkozott egy csoport. A fiatal néppárti képviselő erősen fogadkozott, hogy ma felszólal a Házban és interpellációt intéz Andrásyhoz az Adria és a menetjegyiroda ismeretes ügyében, amely csak néhány héttel ezelőtt foglalkoztatta a képviselőházat.

Andrásy azonban felvilágosította Henczet, hogy az Adria június 1-én ugyanis felmondotta a szerződést a menetjegyirodának, és így a fiatal honatya elállott interpellációjától.

A folyosón szóba került az aradi vesztőhely megváltásának ügye is, amelyre nézve Wekerle érdekes kijelentést tett. Ezt lapunk más helyén közöljük. Egyébként Nagy György ismert indítványát a Ház ma napirendre tűzte ki.

Az adóreform tárgyalása különben ma sem ment egészen simán. Az élénkségről, a csipkedésekről, kis izgalmakról gondoskodott Polónyi, Batthyány Tivadar és Wekerle.

Az ülésről részletes tudósítás a következő

(A esztőhely megváltása.)

Rakovszky István elnök negyed 11 órakor nyitja meg az ülést. Jegyzőkönyv hitelesítés és elnöki előterjesztések után az indítványkönyvet olvassák fel, melybe Nagy György jegyzett be indítványt az aradi vesztőhely megváltásáról. Ennek megindokolását a Ház február 15-re tűzte ki. Az interpellációs könyvbe néhány horvaton kívül Hencz Károly jegyzett be újabb interpellációt a kivándorlásról. Ezután áttértek az adójavaslatok részletes tárgyalásának folytatására.

(Az adóreform.)

Első szónok Grahovac Mirko, Horvátul beszélt a javaslat ellen.

Szilassy Zoltán: Sándor Pál beszédével polemizál, aki tulságosan erős színekkel festette a kis és nagybirtok közt fennálló aránytalanságot. Ha vannak aránytalanságok, azt ez a javaslat nagyrészt megszünteti. A nagybirtokok terhei is elég súlyosak, ő fizeti például az elég

Magyar bohémek Párisban.

Írta: Beszédes György.

A hetvenes évek derekán — kis fiu voltam, de úgy emlékszem, mintha mostanában történt volna — pesti rokonaimnál, leányos házakban, sokszor vettem részt összejöveteleken. Szerény, bohém társaság gyülekezett így össze. A nyárspolgári kedélyesség olyan életerőt adott ezeknek, hogy szinte mindenki hitt annak örökkévalóságában. Az álnévek voltak divatosak s a névjegyek is álnévre készültek. Nemrégiben még egy ilyen névjegyet kezeim között forgattam.

Ebben a környezetben megismertem egy embert, helyesebben: emberkét. Alacsony, sovány és szopránhangú volt. Termete dacára, mindenütt kimagaslott. Ha beszélt, mindenki szívesen hallgatott. Napoleoni pózok voltak sajátjai, pillantásaiban cézári meggyőződés volt. Tutyi Miskának hitták, de igazi neve Kiss Vilmos, ami összhangzásban volt természetével.

Egyszer neki bátorodott, a szép leányok legbájosabbját megszerette s megkérte a kezét. Határozott föllépésével biztos eredményt remélt, de kudarcot vallott.

Kudarc, az szokatlan fogalom volt előtte, tehát se szó, se beszéd, eltűnt a láthatárról. Mint az óra ketyegése, ha a rugója eltörik, a mi bohém-társaságunk élettereje is megszűnt, fölcsúszott. Alig múlt el pár hónap, a Bohémia tagjai hol birkapasztorként baromkiviteli vonatokon, hol gyalogszerrel — 52 nap és egy éj-

jel — mentek Párisba, Kiss után. Mindenki vendégszerető otthonra akadt nála s ezek közül többen vannak még künn, de szegény ember kevés maradt. Kiss maga is rövid pár év alatt jó módhoz jutott s Pestre jött. Itt még egyszer kísérletet tett, hogy szíve választottját elvehesse, de már elkésett.

Kiss Vilmostal 1884-ben, a kiállítás alatt, mint háztulajdonossal találkoztunk, Párisban. Az agglégénység gondolatával nem tudott megbáratkozni, a legénysort meguntta, tehát meg-nősült. Már elég idős volt, hogy maga tudja a választást eldönteni s mégis kérdezősködött barátainál. Sok lebeszélés dacára is, egy kis német származású szegény leányt vett el feleségül, mert erény tekintetében a francia s főleg a párisi nőkben nem bízott meg.

De amint a vidéki ember, ha a metropolisba jut, fővárosibb akar lenni, mint maga a párisi: oly módon az idegen asszony is túl akarja szárnyalni a francia asszonyt mindenben. Gyakorta ok nélkül és izlése ellenére is hibázik. Egy barátom mondása, hogy a francia asszonyok között az idegen nők leginkább kifogásolhatók, a jelen esetben a legtalálabb. Kiss felesége is csakhamar ezen elméletet igazolta. Amellett, hogy férjét állandóan neveltség és majdnem közmegevetés tárgyává tette, még furia módra halálát is siettetette. Kiss tíz év óta Nizzában a boldogok álmát alussza.

Két igen derék párisi polgár A. és B. urak (igazi nevüket nem árulom el) szintén har-

minc és néhány év előtt mentek Párisba. Ők is Kisshez. Az egyik gyalog, a másik marhaszállítókoszin. A időközben már bankár és milliomos volt, egyik rokona vagyona javarészebe került és ő most szerény viszonyok között él. Nagyon szellemes autodidakta, ismerősei és családja egyaránt tiszteli, kedveli. Ügyvéd fia talán az egyedüli a párisi barreau és a francia ügyvédi kar tagjai közül, aki a magyar nyelvet megtanulta és ugyszólván bírja a mi nyelvünket. A két úriember, akikről szó esik, földik valának és Páris előtt 24 órára sem hagyták el egymást. Egyik is, másik is, mikor Párisba érkezett, régi jó barátja, Kiss Vilmos fölkeresésére indult. Minthogy azonban a francia nyelvet egyik sem bírta, nem tudtak a Reuille-fertályba, ahol Kiss lakott, eljutni. Élni azonban kellett, tehát az egyik is, másik is kereset után nézett.

B., aki vonaton jött Párisba, már három-négy hónapja volt a francia fővárosban, de annyira el volt foglalva, hogy nem találkozhatott semmiféle ismerőseivel. Nagyon szerette volna, ha már A. barátja felől némi hírt kapott volna. Már-már azt hitte, hogy az elválaszthatlan A. utközben meguntta a sok gyalogolást és valahol Németországban telepedett meg, midőn egyszer a szokatlanul fáradtságos munka beteggé, lázassá tette. Lakásadója, aki reggelként 5 óra tájban fölébresszette, egy napon rémülettel látta, hogy a lakója nem tud fölkelni. Gyorsan orvosért küldött s mindenáron kórházba akarta expediala

magas községi adót, melyet a kiszagzák helyzetének javítására fordítanak. A kataszter igazítását ő is szükségesnek tartja. A kormány iránti bizalmából és egyéni meggyőződéséből kifolyólag a javaslatot elfogadja.

(Polónyi és Suci.)

Polónyi Géza személyes megtámadtatás címen szól. Kijelenti, hogy a községi háztartásokról tett belügyminiszteri nyilatkozatot nem hallotta, mert ő annak a bizottságnak, hol e nyilatkozat elhangzott, nem tagja.

Suci János nem fogadja el a javaslatot. Bizalmatlan a kormány iránt, mert nem bízik az országos földadó kivétő bizottság működésében.

(Incidens.)

Batthyány Tivadar gróf: A Ház engedélyével eltér a tárgytól és a köztisztviselők adóterheinek könnyítését sürgeti. A mai lakásbértörvények mellett hiába emelte a kormány az állami tisztviselők lakbérilletményét, a háziurak egyszerűen felemelték a házbért és így az egész házbérilletmény az ő zsebeikbe vándorolt. A pénzügyminiszternek a minden oldalról felhangzó igények kielégítésekor nagy elővigyázattal kell eljárnia.

Polónyi Géza közbeszól.

Batthyány Tivadar gróf: Csodálatos, hogy Polónyi most az állami tisztviselők ellenségének mutatkozik.

Polónyi Géza: Ilyet ne mondjon.

Batthyány Tivadar gróf: Amit mondtam, mondtam. Tagadja, hogy a nagy és kisbirtok közt háborúság folya az országban. A békét még a Mezőiek sem lesznek képesek megbontani.

Simkó József: No, ugy-e! Mit szölsz ehhez Mezői? (Derűltség.)

Batthyány Tivadar gróf azután zajos helyeslés és taps között folytatja beszédét.

Muzsa Gyula: Ugy-e most hallgatsz, Sándor Pál!

Pető Sándor: Batthyány csak bebizonyította, hogy a szabadelvűek sem voltak jobbak, mint a koalíció. (Nagy zaj.)

Kiáltások: Hogy mer ilyet mondani!

(A demokrata háziurak.)

Batthyány Tivadar gróf: A szabadelvűek nem akarták szanalni a bajokat, mi pedig akarjuk. (Helyeslés és taps.)

Az előttünk fekvő javaslat már úgy intézkedik, hogy a kisbirtokosok fizessék a legkevesebb adót, a középbirtokosok ennél többet és legtöbbet a nagybirtokosok. Nálunk mindig csak arról beszélnek, hogy a latifundiosok aránytalanul kis adót fizetnek. Tud azonban eseteket bőven, amikor mások sem fizetnek vagyonuk és óriási jövedelmük arányának megfelelő adót.

(Csak Herzog Péter bárót említi, aki milliomos jövedelmei után összesen néhány ezer koronát fizet adóra. Ez is van olyan igazságtalanság, mint a nagybirtoknál észlelt aránytalanság. Herzog Péter is fizessen progresszive adót. (Helyes, helyes.) Es fizessenek a demokrata háziurak is. (Ugy van.)

Pető Sándor: Kik azok?

Batthyány Tivadar gróf: Ugy vagyok értesülve, *Őt is őt házzal áldotta meg az isten.* (Derűltség.) Hát jó, legyen progresszív adózás, legyen egyenlő joga és kötelessége mindenkinek, de kivételek nélkül. (Helyeslés.) Bizalommal van a kormány iránt és a javaslatot elfogadja. (Eljenzés.)

Szabó István paraszt képviselő szól ezután. Elfogadja a javaslatot.

(Wekerle válasza.)

Wekerle Sándor miniszterelnök szólalt fel végül, aki kijelentette, hogy nem áll az, mintha a pénzügyi kormány szigorú módon hajtana be az adókat. Polónyival szemben megjegyzi, hogy a kincstár nemesak akkor engedi el az adókat, ha azok behajthatlanok, hanem mindenkor elnéző az adózókkal szemben. Kéri a javaslat elfogadását.

Polónyi személyes kérdésben szólal fel.

Az ülés végén Surmin, Roics és Magdiés képviselők terjesztettek elő interpellációkat, mire az ülés 2 óra után véget ért.

Az aradi utcai harc emléke.

A február nyolcadiki ünnepély sorrendje.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 6.

Február nyolcadikán lesz hatvan éve annak, hogy a nemzetiségek támadását a hős magyarok Aradon visszaverték. E hőstett emlékét évenként megszokta ünnepelni a polgárság. Az idén az Asztalos Sándor társaság műnaggyobb szabásu ünnepséget rendez, amelynek sora a következő:

Február 7-én este 7 órakor zenés takarodó a waggongyári zenekar közreműködésével. $\frac{1}{8}$ órakor az Aradi Nemzeti Színházban diszeldadás a febr. nyolcadiki utcai harc emlékére felállítandó szobor javára. Előadásra kerül a „Gyimesi vadvirág.”

Február 8-án délelőtt.

1. Gyászistentisztelet a Minoriták templomában délelőtt 9 órakor.
2. A templomban lévő közönség menetté alakul. A menet zeneszó mellett a városházára

vonul Ennek a közgyűlési termében délelőtt 10 órakor az ünnepély sorrendje a következő:

3. Megnyitó beszéd, tartja Magyar Ferenc, a rendező bizottság elnöke.

4. Himnusz. Előadja az állami tanítóképző ifjusága. A kart Zoltay Mátyás tanár vezeti.

5. Prolog. Irtá: Farkas Ferenc. Szavalja: Keszler Ede színművész.

6. Ünnepi beszéd. Tartja: Nagy Sándor dr. országgyűlési képviselő.

7. „Oh áldd meg” férfikar. Előadja a tanító-növendékek dalköre.

8. Emlékezés az aradi utcai harcra. Tartja: Szondy János tanár, a társaság díszelnöke.

9. Zárszó. Tartja: Varjassy Lajos polgármester, a társaság védnöke.

10. Szózat. Előadja a tanítóképző ifjusága.

11. A város székházának fölépcsője falában elhelyezett emléktábla leleplezése. A táblába vésett „Asztalos Sándor” című költeményét elszavalja a szerző: Pósa Lajos.

12. Az emléktáblát a város közönségének átadja: Sófalvi György, az Asztalos Sándor Társaság ügyvivő elnöke.

11 órakor:

13. Kivonulás a hősök sírjához.

14. Alkalmi dal. Előadja az állami tanítóképző ifjusága.

15. Szavalat. Előadja: Harmat Ferenc.

16. Ünnepi beszéd. Tartja: Asztalos Kálmán dr. az „Alsóféher” szerkesztője.

Esti $\frac{1}{2}$ 8 órakor.

17. A társaság évi közgyűlése a Kovács és Novotny-féle helyiségben. Ennek tárgysora: (8. §.)

I. Megnyitó.

II. Elnök évi jelentése.

III. Pénztárnok és számvizsgáló bizottság jelentése, a felmentvény megadása.

IV. A szobor-alap gyümölesztetése.

V. házszabályok módosítása.

VI. Egyleti helyiség egy évre való megállapítása.

VII. Indítványok.

VIII. Tisztújítás.

IX. Új tagok felvétele

X. Avatások.

XI. Zárszó.

Esti $\frac{1}{2}$ 9 órakor társas vacsora a Kovács és Novotny-féle vendéglőben. Egy teríték ára (borral) 3 korona. Jegyek az elnökségnél és a rendező-bizottság tagjai: Magyar Ferenc, Sófalvi György, Szondy János, Szarka László, Erdélyi Gyula, Blédy Boldizsár, Záray Jenő, Gásza Béla, Bedő Árpád dr., Jeney Béla, Zabb István és Balassa Ernőnél, továbbá Fejér Gyula és Maresch Gyula üzletében kaphatók.

a beteget. Az orvos megnyugtató dacára, hogy egy kis gyöngékedés az egész és egy kis pihenésre van csak szüksége a páciensnek, kocsier küldött, hogy B.-t valamelyik kórházba szállíthassa. Néhány perere magára hagyta B.-t és eközben a szállásadó a folyosón tárgyalt valakivel. Rossz németiséggel ezeket mondta:

— Hát maga, hogy kerül ma ilyen korán haza? . . . Nem lehet most bemenni . . . Majd adok másik szobát . . .

A tárgyalást egy hatalmas Franci kiáltás szakította félbe: betegünk megismerte a kivilről érkező hangot. Főlösteges talán mondani, hogy az A. és B. barátok találkoztak ezen módon. A viszontlátás meglepetésén csakhamar tulesve, rövidesen magyarázatot lelték a hotelier titokzatosságának. A. ugyanis éjjeli foglalkozással tengődött és nappal foglalta el B. agyát, aki pedig napközben, kora reggeltől késő estig, távoli munkaadójánál volt kénytelen dolgozni.

A keresetforrások és vagyonszerzés több különleges, érdekes és megörökítésre érdemes faját eszelték ki azon pestiek, akik Kiss felkeresésére Párisba indultak. A francia fővárosban még mostanában is kultiválják egyéb nemzetiségbeli idegenek a magyarok példáját. Ezek között a részletfizetéses üzletek és a ponyvairodalomra való előfizetés — ajándékkal (librairie avec primes) a legvirágzóbb volt.

1895. táján történt, hogy a Café de la Paixben megszólított egy elegáns férfi — ma-

gyarul. Uriembernek néztem, mert az allűrjei olyanok voltak. Egyébként a közömbös ember csak azért érdekelt, mert, mint mondta, a cipőm sarkáról (és a cipőimet tényleg Magyarországból kaptam) ismerte fel bennem a magyart.

A leleményes férfivel találkoztam többször anélkül, hogy a nevénél többet tudtam volna felőle. Egy barátom később részleteket is ismerttetett felőle. Megtudtam róla, hogy egy időben valahogyan bejutott Munkácsyhoz segélyért, aki az abban az időben még élő, jótékonyaságukról híres Gruby dr. és Wagnerhez utalta őket, akik különben még arról is híresek voltak, hogy bár magyarul alig tudtak, mégis nagy magyarbarátok voltak. Az én emberem ezeknél o y érdekesen adta elő esetét, hogy tovább ajánlották. Rövid pár nap alatt egy kis vagyonkára tett szert és olyan jegyzéket állított össze, amelyből a felső tizezer közül kevesen hiányoztak. Ezt ő hólabdának nevezte el és értékesítette. Pénzért adott címet és tanácsot, hogy miképen kell jelentkezni. Soká nem üzte e mesterséget, hanem az öszszegyült pénzből egy tisztességes üzletet nyitott. Ez is sikerült neki és most ő maga is, halából és viszonzásképen, jótékonyaságot gyakorol a szegények között.

Páris, szép asszony módjára, szeszélyes. Nagyon sok tehetség hajótörést szenvedett az ő közelében. Sok szorgalmas, munkakedvelő

embert láttam, aki nem tudta a mindennapi kenyerét megkeresni, míg a léha munkakerülőknek minden sikerült.

Persze ez nem szabály. Van több hazánkfia Franciaországban és Párisban, akik eldicsekedhetnek azzal, hogy „nul n'est prophete dans son pays” és ha nem mennek el hazulról, talán nem tudták volna tehetségüket érvényesíteni. De mint a közmondás, mi is mondhatjuk, hogy a kivételek igazolják a példát. Ezt bizonyítja a következő eset:

Volt egy magyar kereskedő Párisban, aki vagyont emésztett föl kísérletekre. Egy időben valamely kétes találmány értékesítéset kísérelte meg és az újságokban ügynököket verbuvált. Sok ezer ajánlat érkezett s a legtöbb közelebbi fölvilágosítást kérve, válaszbélyeggel volt ellátva A találmány nem vált be, de helyébe a hirdetések meghozták a hasznot. Később már válaszbélyeges ajánlatot kért a hirdetésekben és így szedte meg magát.

Ugyanezt az embert, ki már ekkor hintón járt, diploma gyártás miatt bajba hozták az irigyei, tehát visszavonult. Pénzének kamatjából megélhetett volna szépen, de az abszintnek hódolt s e miatt vagyonát kompromittálta és elméje meggyöngült. Rövidesen, mielőtt még barátai valamelyik szanatóriumban elhelyezték volna, egy ismerősének arra a kérdésére, hogy miért issza azt a pokoli pálinkát viz és cukor nélkül, azt válaszolta, hogy azért, mert a cukor — alkoholtartalmu.

A február 7-iki esti zenéstakaró tartamára kéri a közönséget, hogy ablakaikat kivilágítani s a menetben résztvenni sziveskedjék. — Este 1/2 8 órakor a színházban diszeloadás.

A színházak tájékaról.

— Fővárosi levél. —

Bródy Sándor *Tanítónő*-je körül magas hullámokat ver a sajtópolémia. Néhány rosszmájú, magyarfaló német újság durván akarta kivégezni a darabot és persze nyomban rezonanciája akadt idehaza ennek a támadásnak. Éppen elég híresek és hatalmasok vagyunk ahhoz, hogy azt a néhány emberünket, aki a külföldön is színpadképesse tette a magyar drámát, most már kíméletlenül ledorongoljunk. Színházi körökben élénken vitatkoznak most arról a kérdéstről, vajjon a magyar közélet torzalakjainak, hitvány jellemű embereinek színpadravitele olyan vakmerőség-e, amelyért okvetlen ki kell mondani a szerzőre a hazárulás vádját?

Irodalmi és művészeti embereknek véleménye megegyezik abban, hogy a drámaírónak joga van úgy odaállítani a színpadra a maga alakjait, ahogyan látja őket s úgy jellemezni, olyan akciókba vinni, amint az élet produkálja. Hazafiassági avagy hazafiatlansági szempontokkal nem lehet összezavarni a művészetnek ezt a dolgát. Hiszen ilyen distinkció szerint hazafiatlan Tolstoj és Dosztojevski, hazafiatlanok azok a német drámaírók, akik népük alávalóságát csak úgy ostromozzák, mint az uriosztály bűneit. Érdekes, hogy nálunk a városi élet szatirizálói sohasem találkoznak a nemzetietlenség vádjával. Ellenben a falut szent bálványának teszik meg, fetisként imádják, holott a városban is, a faluban is egyaránt megterem a bűn, egyformán vannak jóravaló emberek és gazemberek.

Ezzel szemben a sovíniszta álláspont harcosai azt az érvet játszik ki ütőkártyának, hogy a külföldre vitt „magyarellenes“ tendenciájú darabok nagyon sokat ártnak a nemzet hírnevének. Hát maga az a föltevés, hogy bármelyik kiválóbb írónk nazafiatlan szindarabot ír, tiszta rémlátás. A közönség jobban megérzi, hogy mi igaz és mi nem, mint a szórszálhasogató esztéták és kímélet nélkül visszautasítja a hazugságokat. Bródy Sándor darabjából pedig éppen ellenkezőleg a magyar föld szaga árad ki, a rajongó vágy, hogy a falut is a kultura osztályosává tegye és pellengérré állítsa a bornirtságot, a kapzsiságot, a férfiatlanságot. Ami valósággal nemzeti erény, nem hogy bűn volna

A *Deutsches Theater* volt a színhelye a *Tanítónő* sikerének. Heteken át próbálta itt Reinhardt Miksa színtársulata a diadalmas magyar darabot. Maga a kiváló szerző is jelen volt a próbákon. Persze nem állhatta meg, hogy egyszer-másszor ne szóljon bel: a színészek játékába, a rendezés dolgába, az előadás stílusába. Az egyik nagyon neves színész valami csekélység kedvéért rontotta valamelyik szép jelenet hatását. Erre Bródy tört németességgel megjegyezte:

— Das nicht gut, Herr Künstler. Ich nicht kann gut deutsch, aber Schauspielkunst verstanden. (Ez nem jó, művész ur. Nem tudok jól németül, de értek a színművészethez.)

— A német hisztrió gúnyosan mosolyogva vágott vissza:

— Azt hiszem, kedves szerző ur, ön sokkal jobban tud németül, mint amennyit a színpadhoz ért.

Bródy is nev. tett. Elmés volt a germán lehetett rá haragudni.

*

Egy budapesti magánszínház egyik fiatal, de annál tehetségtelebbszépsege mindenképpen előkelő ismeretségre vágyott. Irigylte a primadonnákat, akik selyemben, butonokban, automobilban pompáztak, míg ő kénytelen volt beérni a kisebb polgári udvarlók ajándékaival. Hosszas gondolkodás után merész lépésre tölte el magát. Fülkereste egyik újságíró barátját és megkérte, mutassa be őt egy grófnak vagy bárónak. De — kötötte ki a kis színész — történelmi név legyen és bőpénzü.

— Nagyon szívesen — felelte az újságíró. Ma délután kocsival jövünk magáért és majd elmegyünk.

Igy történt. A színész legszébb toalettjét vette föl és szivdobogva szállt föl az egyfogatura. Az Andrassy-uton hajtottak és a köröndnél az ifju megállította a kocsit.

— Itt lakik? — kérdezte a leány.

— Itt, itt. Szálljon le.

Azután gyalog néhány lépést tettek. A gróf Pálffy János szobra előtt megállt az újságíró. Fülmutatott a szoborra és így szólt:

— Ime, bemutatom gróf Pálffy Jánost. És most magukra hagyom. Barátkozzanak.

Az újságíró sietve távozott, a grófi ismeretségre vágyó színész pedig ma is száritgatja a könnyeit.

Az elmebajos urilány.

Az orvosi vizsgálat eredménye.

— Az Aradi Közlöny tudóshójától. —

Arad, február 6

Az *Aradi Közlöny* ma részletesen beszámolt Kovács Izabella tragikus esetéről és szárnalmas életéről.

Mint hogy a közkórház zsufolva van betegekkel, a leányt — amint megirtuk a városi szegényházban helyezték el.

Prohászka László dr. városi orvos ma dél előtt kiment a szegényházba, hogy tüzetesen megvizsgálja a tébolyodott leányt. Az elmebajos Kovács Izabellának vannak világos percei is, amelyekben röviden, de világosan felel a kérdésekre.

Az orvos érdeklődött ama bizonyos férfi iránt, akiről megirtuk ma, hogy sűrűn járt a leányhoz. Tudniillik az orvosnak ezt a férfit nevezték meg, mint aki a tébolyt előidézte a zaklatásaival. Éppen ezért érdeklődött Prohászka ez iránt. A leány azonban kitérő választ adott.

— Hagyjuk ezt, — mondta.

— És a bátyja hol van?

— Temesvárott táblabíró, — felelte a leány. Azután ismét hallgatott és mereven nézett maga elé. Az orvos kívárta, amíg a nő normális pillanathoz jut és megkérdezte:

— Miért ment maga meztelenül az utcára?

— A háziasszonyom miatt.

— A háziasszonya parancsolta ezt magának?

— Nem parancsolta, hanem ő levetkőztetett és eldugta a ruhámat. Ezért kellett nekem meztelenül futkosni az utcán.

— Mi baja volt magának a háziasszonyával?

— Semmi.

— Hát akkor miért vetkőztette le?

A leány itt már kissé idegeskedni kezdett.

— Hagyjuk ezt már. Inkább hívják elő a bátyámat.

Prohászka ma nem kérdezte tovább a szerencsétlen teremest. Táviratozott Temesvárott lakó bátyjának, akit értesített a tragikus esetről. A táblabírót rövid időn belül Aradra

varják, hogy bővebb adatokat kapjanak a szegény leány esetének okáról és előzményeiről.

Lukácsy Lajos ügyvéd annak a kijelentésére kért föl bennünket, hogy neki nem rokona Kovács Izabella.

Obstrukció a láthatáron.

Kossuth és Wekerle Bécsben.

— Fővárosi tudósítónk ül. —

Arad, február 6

Ugy látszik, hogy az obstrukció ismét bevonul a magyar képviselőházba. Mint Budapestről értesülünk, a balpárt, a nemzetiségiek és a horvátok a legközelebb tárgyalásra kerülő ujjonejavaslatokat megakarják obstruálni.

Érdekes, hogy ez a három ellenzéki csoport külön-külön határozta el az obstrukciót. A balpárt az obstrukcióval kötelező ígéretet akar kicsikarni a kormánytól arra nézve, hogy az önálló magyar bank 1911-ben okvetlenül felállítatik. A nemzetiségiek az ujjonejavaslat megobstruálásával a kongruát kívánják megakasztani, melyet a román egyházra felette sérelmesnek tartanak. A horvátok végül obstrukcióval akarják a kormányt arra kényszeríteni, hogy velük tárgyalásokba bocsátkozzék és a Rauch-kormányzatnak véget vessen.

Az új házszabályok tudvalevőleg csak a magyar belügyeket tárgyaló javaslatokra alkalmazhatók, míg a közös természetű ügyeket, mint az ujjonekat, csak a régi házszabályok mellett lehet tárgyalni. Ezek a régi házszabályok pedig a legvadabb obstrukciót is lehetővé teszik. A három ellenzéki csoport mintegy 70—80 képviselőt számlál, akik az obstrukcióval a Ház munkáját hónapokra akadályozhatják.

Az említett ellenzéki csoportok a legutóbbi értekezletükön határozták el az obstrukciót. Nagy titokban tartották a dolgot és csak most pattantották ki, mert az ujjonejavaslatokat a jövő héten napirendre tűzik.

Kossuth a királynál.

Megirtuk már, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter állapota annyira javult, hogy csütörtökön kihallgatásra megy a királyhoz, s személyesen tájékoztatja a felséget a politikai helyzetről és a függetlenségi párt magatartásáról. Mint budapesti tudósítónk jelenti, a függetlenségi párti képviselők közül többen elhatározták, hogy Kossuthot csütörtöki kihallgatása alkalmával Bécsbe elkísérik. Kossuth azonban lebeszélte erről híveit, akik így a tervtől elállottak.

Valószínű, hogy Kossuthot Wekerle is elkíséri utjában és a király Kossuth után a miniszterelnököt fogadja kihallgatáson. A miniszterelnök mintegy készenlétben lesz, hogy az uralkodónál szükség esetén kiegészíthesse Kossuth előterjesztéseit és javaslatot tehessen az esetleg kitérő kormányválságra vonatkozólag.

Kossuth és Wekerle.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, — mint budapesti tudósítónk jelenti — ma délután felkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt. Kossuth kíséretében volt Popovits Sándor pénzügyminiszteri államtitkár is. Kossuth

mintegy két óra hosszát időzött a miniszterelnöknél, akivel a csütörtöki audienciájáról tanácskozott. A tanácskozás eredményét titokban tartják.

TULZSUFOLTSÁG az aradmegyei közkórházban.

Visszautasított betegek. — Influenza-járvány Aradon. — A munkásbiztosító akciója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 6.

Az utóbbi évek téli hónapjaiban állandó volt a panasz az aradmegyei közkórház tulzsufoltsága miatt. A kórház helyiségeinek szűk volta tavaly már a belügyminisztériumot is foglalkoztatta, ahol hozzájárultak a megye kórházi bizottságának ahoz a tervéhez, mely a kórházat a mellette levő Avarffy-féle telek megvásárlásával akarja kibővíteni. A kibővítés azonban a közbejött akadályok miatt mindezt nem történt meg s ennek következtében most beállott az a megdöbbentő helyzet, hogy a kórház új betegeket vagy nem vehet fel, vagy azokat a földre tett szalmazsákokon, a kórház folyosóin kénytelen elhelyezni.

A szomorú helyzet megszüntetésére már két oldalról is akciót indítottak. Egyfelől az aradi munkásbiztosító pénztár intéz sürgős felterjesztést a belügyminisztériumhoz, másfelől magának a kórháznak vezetősége állít fel ideiglenes ágyakat az Avarffy-féle telken.

A kórház tulzsufoltságáról és ennek okairól és a munkásbiztosító pénztár akciójáról itt következik tudósításunk:

Megtelt a közkórház!

A közkórház tulzsufoltsága miatt a megye kórházi bizottsága mintegy félévvel ezelőtt tervet dolgoztatott ki a kórháznak az Avarffy-féle telken való kibővítésére. A tervek el is készültek és felkerültek a belügyminisztériumba, ahol azonban egyes kifogásokat emeltek ellenük. Az újabb tervek megbeszélésére a belügyminisztérium Jendrassik műszaki tanácsost és egy egészségügyi felügyelőt küldött ki, akik azonban eddig még nem voltak Aradon s így a sürgős kibővítéshez még most sem kezdtek hozzá.

A kórházban jelenleg 373 ágy van, a betegek száma azonban ennél állandóan nagyobb. A kórház vezetősége ezért a kórtermek keresztútjain és a fűtött folyosókon szalmazsákokat állított fel és a könnyebb betegeket ezeken helyezte el. A betegek száma már tegnap négyszázra rugott és azok elhelyezése már a földön sem volt lehető. Az intézőség ezért most elhatározta, hogy 23 ágyat állít fel ideiglenesen és ezzel segít némileg a kórház tulzsufoltságán.

Influenza-járvány.

A mostani tulzsufoltság oka első sorban az influenza-járvány, amely Aradvárosában és a megyében az idén rendkívül sok embert döntött ágyba. Így bár ma 25 beteget bocsátottak ki a kórházból, egyetlen üres hely sem maradt az újabb jelentkezők miatt. Különösen az aradi munkásbiztosító pénztár utalt igen sok beteget a kórházba, amely ma ki is jelentette a pénztárnak, hogy a kórház annyira megtelt, hogy újabb betegeket nem vehetnek fel. A kórházi iroda ma is visszautasította egy aradi gyár beteg művezetőjét, akit a munkáspénztár utalt kórházi kezelésre.

Az influenza mellett más betegségek is epidemikussá lettek a rossz téli időben. A városi főorvosnak a januári közegészségügyi állapotokról szóló jelentése többek közt ezeket mondja:

„A közegészség kedvezőtlenül alakult. A légzőszervek hurutos, gyuladósos betegülései a zord időjárás folytán nagy számban jelentkeztek s azonkívül a heveny fertőző kórformák szórványosan bár, mégis elég nagy számban fordultak elő. A megyei közkórházban ápolgatott 754 egyén, az izraeliták kórházában 12, összesen 766, ezek közül gyógyult 195, javult 163, meghalt 32.”

A súlyos betegeken kívül különösen a legszegényebb néposztály állandóan betegeskedő idősebb emberei rimázkodnak kétségbeesetten a kórházi irodában, hogy a zimankós téli időben helyet kapjanak.

Felterjesztés a belügyminisztériumhoz.

Hogy a mostani tarthatatlan állapot, különösen pedig a kórházi kezelésre jogosult munkás-pénztári tagok visszautasítása a jövőben meg ne ismétlődjék, az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága legközelebbi üléséből az állami munkásbiztosítási hivatal útján sürgős felterjesztést intéz a belügyminisztériumhoz az aradmegyei közkórház és különösen a bel- és elmeorvosi osztályok gyors kibővítése iránt. Nemrégiben például egy elmebeteg pénztári taggal is megtörtént, hogy helyszűke miatt a városi szegényházban helyezték el és fölszólamlás után került az illető a kórház elmeorvosi osztályába.

Új kanász-nóta.

Valaki észrevette, hogy a kanászok apróhirdetni kezdenek.

Ahol a Svare-okányiaknak
Egy tagban áll a birtoka,
Ott vagyok én gyerek-koromtól
A sertéseknek gondnoka.

Amíg a nyájam dezsönézik
A fü-benőtte parlagon,
A földre teregetett szűrőn
Én végigdőlök hanyagon.

Egy egyiptomi cigarettán
Fuvok bodor füstfelleget,
S elnézem, ha a petit cochonok,
Szézzüllnek a hátam megett.

Agyamba vágyak ezre lüktet
És nines, kinek elmondanám
Oly nő, ki engemet megértne
Nines az okányi Svare-tanyán.

De esprit a kanászban is van.
És két kézzel is kap azon:
Előveszem a Kohinoorom
S e hirdetést fogalmazom:

Erőtől duzzadó ifju kanász,
A csókja édes, mint az ananász,
Kiből a poézist, — kiki meglássá,
Nem ölte még ki durva hivatása:
Garcon-lakása a Svare-birtokon,
Keres egy nőt, ki lelkével rokon;
A levelezés célja legelőbb,
Hanm kizárva ninesen más egyéb;
Ilyenről álmodik a legelőn,
Ha Baudelaire-t olvassa, az előny;
Kinél a hívó szó visszhangra kap
Az adjon életjelt mihamarabb;
Mindegy: haja mily árnyalat, —
Irjon KIS DISZNOM jelige alatt.

Robotos.

Az izgága királyfi.

A balkáni események.

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 6.

A balkáni események mai legérdekesebb mozzanata az, hogy a török minisztertanács elvetette Ausztria-Magyarország előterjesztett kifogásait. Nyilatkozott ma György herceg is, a ki újabb izgágaságáról tett bizonyosságot.

Mii távirataink a következők:

Az egyezmény változtatása.

Londonból táviratozzák: Az osztrák-magyar-török egyezményről felvett jegyzőkönyvbe következő változtatásokat vették fel: Ausztria-Magyarország Boszniában és Hercegovinában a mohamedánoknak a kivándorlási jogot bizonytalan időre megadja. Törökország azt óhajtja, hogy a jelenleg Boszniában és Hercegovinában lakó mohamedánokat török alattvalónak ismerjék el.

Török álláspont.

Konstantinápolyból írják: A Jeni Gazetta jelenti, hogy a török minisztertanács elvetette Ausztria-Magyarországnak Bécsben tett kifogásait. A kormány kiakarja kötni, hogy továbbra is kezén maradjanak az ozmán vonalak és hogy vám- és kereskedelmi dolgokban teljes akció szabadságát fentarthassa.

György herceg háborúskodni akar.

Budapestről jelentik: Petrovics Sándor dr., a Pester Lloyd munkatársa, tegnap meginterjuvolta György szerb trónörökösöt Belgrádban.

A külügyminisztérium egyik szalonjában fogadta a trónörökös az újságíró.

— Annyira el vagyok foglalva katonai studiumokkal, — kezdte a herceg — hogy elméleti politikával nem igen foglalkozhatom és így itt ebben a minisztériumban, a forrásnál szerzem meg a szükséges gyakorlati tapasztalatokat.

— Mindenesetre ez a legjobb mód — jegyezte meg az újságíró, — hogy az ember önálló véleményt alkothasson magának és úgy látszik fenséged csakugyan önálló véleménnyel bír.

— O igen! — hangzott a kurta válasz.

Ekkor az újságíró az aktuális politikára terelte a beszélgetést. A trónörökös nem tért ki előle, hanem tüzesen kezdett el beszélni.

— Különös, hogy Bosznia és Hercegovina annektálása dolgában szemrehányással illetnek engem. Az annexió mélyen elkésérítette a szerb népet, mert úgy tekinti az annexiót, mint legelőbb jog ellen való támadást és el van szánva rá, hogy ha kell, hát fegyverrel a kezében fog jogának érvénytszerezni. Ezt a hangulatot nem a pillanat szülte, hanem józan megfontolás. Ezer és ezer ember ismételt eljött az ablakom alá, hogy megkérdezzem, vajjon együtt érzek-e veled, a szívem együtt dobog-e a népszennvedésével? Pillanatig sem haboztam, hogy a népet megvigasztaljam. Megmondottam a népnek, hogy véreből való vér és husából való hus vagyok. Szegyennek tartottam volna, hogy ezekben a súlyos órákban másképen gondolhassak és másképen érezzek. Kétségbe kellett volna esnie a szerb népnek, ha trónörököse, — aki az én koromban van és aki bizonyos fokig felelősség nélküli állásban vagyok — gyáván összehuzódik és nem lép föl erélyesen. Az annexió egyenesen türethetetlen helyzetet teremtett Szerbia számára. Nem türethetjük el, hogy

zsák-utcába zárjanak be bennünket, hogy elvágják életerőnk és hogy politikailag és gazdaságilag megalázó és elnyomott helyzetben maradjunk. Szerb vér öntözte e föld minden rögét és aki szabadságunkat kezdi ki, az egyenesen arra kényszerít bennünket, hogy kétségbeesett harcot kezdjünk. Komoly és fájdalmas kötelességem, hogy magamat és népemre erre a kétségbeesett küzdelemre előkészítsem. Nálunk nincsenek nagy osztály-ellentétek: szerbek vagyunk valamennyien és így nincs más hátra, mint hogy erre az élet-halálharagra elszánjuk magunkat és ha kell, föl is áldozzuk magunkat. Távol vagyok attól, hogy gyűlöljem az osztrák-magyar monarchiát, én és népem csak jogainkat követeljük.

Ezután a heves hangon előadott beszéd után az újságíró megjegyezte, hogy a háború veszedelmes és kétes kimenetelű.

— *A háborúnak nem muszáj ma kitörnie!* — felelte erre a trónörökös — *és ha egyszer majd háborúra kerül a sor, nem fogunk egyedül maradni.* Vannak barátaink, akik a kritikus pillanatban nem fognak bennünket elhagyni, mert erős kötelek fűznek bennünket hozzájuk.

Egy miniszteri tanácsos és egy hangverseny.

★

Egy miniszteri tanácsos Aradra jön, hogy az aradi filharmonikusok hangversenyét meghallgassa. Szenzációsan szokatlan, sőt szinte furesa ez a dolog. Mert az egészen rendjén való, hogy miniszteri tanácsosok, sőt államtitkárok is, a vidékre utazzanak, hogy ott zászlószenteléseken, képviselői beszámolókon, népköri jubileumokon és kaszinó-avatásokon résztvegyenek. Még az is megjárja, hogy a kormány — bár kisebb rangú — kiküldötti képtárlat-nyitáson, kongresszusokon asszisztáljanak. De egy hangversenyt semmi esetre se hittünk olyan nagy eseménynek, amely ilyen kitüntető részvételre érdemes lenne.

S ebben a csodálkozásban benn van a zenei kulturának az a szegénysége, aminek csökkentésén, megváltoztatásán az aradi filharmonikusok egyesülete dolgozik. Másutt már benne él a köztudatban, hogy a zeneismeret ép olyan szükséges része az intelligenciának, mint az elemi tudásnak egyéb része; hogy a zene szeretete, a zene iránt való érdeklődés nélkül az ember, hogy úgy mondjuk: félparaszt. Másutt a filharmonikusok egy-egy vállalkozását, amelyen értékeset, nivón állót és ritkán élvezhető akarnak produkálni, nem tekintik egy sorba valónak a műkedvelő-előadásokkal és a zártkörű mulatságokkal; hanem igazán nagy eseményt látnak benne, amely méltó arra, hogy a művészeti életet gondozó kormány a legilletékesebb embere által arról közvetlen tudomást szerezzen.

Kadocha-Lippich Elek miniszteri tanácsos mai látogatása mutatja, hogy a köztudat, az általános felfogás ebben változni kezd. Az egész ország, a vidék zenei életére nagy jelentőségű esemény, hogy a kormány a zenei kultúra iránt való érdeklődésének tanujelét adja. Hogy ez az érdeklődés ép Aradnál, az aradi filharmonikusok egyesületénél kezdődik, oly kitüntetés, amelyre az aradi filharmonikusok érdemesek; ezt a holnapi hangverseny fogja úgy a miniszteri tanácsos, mint a publikum előtt tanusítani.

Természetes, hogy a vidék zeneélete, ha ebből a kitüntető figyelemből ösztönzést merit is, — ezzel nem sokra megy. A nagy hivatáshoz, hogy a magyar közéletbe mélyebben be-

levigye a klasszikus zenekulturát, egyéb eszközök, hatalmas munka kell, amely anyagi segítség nélkül nem képzelhető el. Az állam szubvencióját ez a cél föltétlenül inkább megérdemli, mint sok egyéb, amely — részletezni nem akarunk, — ma igazi jogaim nélkül élvezeti azt. *Kadocha-Lippich* Eleknek, a magyar művészeti élet avatott, nagy tudású hívének és vezéremberének ezt nem kell bizonygatni s különösen fölösleges lesz ez a holnapi koncert után. De remélhető, hogy ott, ahol a kulturális célok istápolására fedezetet kell keresni, a segínyt kieszközölni, — szintén nem fog akadályokra találni.

Árviz Budapesten és a környékén.

Beszakadt vasuti töltés.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 6.

A főváros mélyebben fekvő részei, különösen a III. kerületben, mint ezt már tegnap is megirtuk, víz alatt állanak. Ó-Budán az Erzsébet-, Vihar-, Törzs-, Kapás-, Batthyány-utcák és ezek környéke, valamint a Margit-körút 46. számú házon túl a Margit-körút házai, vagy pincéi víz alatt vannak, a talajvíz mindenütt felszivárgott, az ó-budai vasuti állomás környéke pedig teljesen víz alatt áll.

Ugyanez a talajvíz összefolyása következtében árvíz veszedelme alatt van a környék, különösen az Erzsébet királyné-uton tuli rész, a Széchenyi-telep, Rákos-Szentmihály, Cinkota stb.

Az éjszaka a Széchenyi-telepen az árvíz következtében összedőlt egy ház és maga alá temetett két embert.

A szerencsétlenség a Széchenyi-telep Apolló-utcájában történt, amelynek házai, amennyiben pincéjük van, mind víz alatt állanak. Így a 2. számú ház is, amely *Fülöp* Károly tulajdonát képezi.

Az éjszaka, egy óra után a szomszédok nagy robajt, majd jajveszékeltést és segítségkiáltást hallottak, odarohantak és azt találták, hogy a segélykiáltások a *Fülöp*-féle házból jönnek.

A *Fülöp*-féle ház földszintes épület, u. n. Széchenyi-telep-módra építve, nagyobbára sárból. A háznak a pincéje három nap óta tele van vízzel és ez a víz alámosta a falakat.

A falak meginogtak és az éjszaka a kétszobás ház egész menyezete leszakadt, maga alá temetve a házban alvó *Fülöp* Károlyt és annak sógornőjét, a 17 éves *Czikkel* Ilonát.

A szomszédok az eltemetettek segítségére siettek, abban a pillanatban újabb recsegéssel, ropogással leszakadt a pince menyezete, illetve a szobák padlója is és *Fülöp* és sógornője lezuhantak a pincébe, szerencsésükre a vízbe, amely az esés következményeit enyhítette.

Innen aztán kiszabadították őket és esodálatosképen nagyobb baja egyiknek sem történt, könnyű zuzódásokat és karcolásokat szenvedtek, úgy, hogy a szomszédok ápolásában maradhattak.

A ház természetesen lakhatatlanná lett. A Széchenyi-telepen attól tartanak, hogy még több ház jut a *Fülöp*-féle ház sorsára és jó lenne, ha az esetleges katasztrófákat a hatósági vizsgálat megelőzné.

Az esztergomi vasuti állomástól mintegy 150 lépésnyire a vasuti töltést alámosta a talajvíz és a töltés megcsuszott.

Ennek következtében a vasuti közlekedést be kellett szüntetni, a teheráru-közlekedést ezen a vonalon további intézkedésig teljesen beszüntették, a személyközlekedést pedig átszállással bonyolítják le.

A GAZDA-BÁL.

★

Karnevál hercegnek ünnepét ülte ma este az aradmegyei előkelő gazdaközönség: a Fehér-Keresztben gyűlt össze a *Gazda-bálra*, amely kedvességével, nagyszabásu, diszes lefolyásával az aradi farsang ünnepi estéjévé tette a mait. Az *Aradvármegyei Gazdasági Egyesület* rendezte a mulatságot és hogy milyen sikerrel, annak a diszes bálteremben zsi-bongó előkelő, nagyszámú közönség hálás bizonyossága volt.

Már külsőségekkel is érdekessé tudták tenni az estét. Zöld virágokkal, diszes szőnyegekkel ékes lépcsőn jutottunk fel a bálterembe. Lent kuruc-ruhás hajduk, fent a teremajtó előtt csikósok álltak sorfalat. Mellettük mindenütt frakkos rendezőség várta az érkezőket és vezette fel őket az érdekesen felékesített bálterembe. Zöld füzérek szegélyezték ennek falait; kukorica-csővekkel tarkított virágsegélyek, a mezőgazdaság tarka-barka szimbolumai, kalászkok, patkó-diszítések gyönyörködtették a szemet. A bejáratnál szemben buzakorona alatt diszes emelvény a bál védnöknei gróf *Károlyi* Gyuláné, gróf *Zselénsky* Róbertné, gróf *Wenckheim* Frigyesné és özvegy *Vásárhelyi* Lászlóné részére.

Szép közönség töltötte meg már a termet, mikor pontban tíz órakor a Rákóczi-induló hangjai mellett bevonult a terembe *Károlyi* Gyuláné grófnő és *Károlyi* Gyula gróf főispán. *Károlyinén* kívül a védnökök közül még özvegy *Vásárhelyiné* volt jelen a bálon.

A megjelentek között ott láttuk a következőket: *Zselénski* Róbert gróf v. b. t. t., főrendiházi tag, *Barabás* Béla dr. orsz. képvis., *Urbán* Iván nyugalmazott főispán, *Varjassy* Lajos polgármester, *Müller* Károly, *Vásárhelyi* Dezső országgyűlési képviselők, *Dálnoki-Nagy* Lajos alispán, számosan a helyőrség tisztjei közül belafalvi *Fekete* Miklós vezérőrnaggyal, *Woraffka* Tivadar huszárezredessel és *Dietrich* Albert ezredessel élükön, *Csernovics* Diodor dr., *Lakatos* Ottó minorita rendfőnök, *Hamsea* Ágoston arkimandrita, *Bréda* Viktor gróf, *Capdebó* Géza ezredes, *Bohus* Lajos báró, *Podmaniczky* Gyula báró miniszteri tanácsos, *Keglevich* György gróf, *Solymossy* Ödön báró, *Solymossy* Lajos báró, *Kokas* József főhercegi uradalmi felügyelő, *Purgly* János, *Vásárhelyi* Józsi, *Friebeisz* Miklós, *Kintzig* János, *Málek* Lajos dr., *Hámory* László dr., *Baross* Ferenc főszolgabíró, *Bolyos* József főszolgabíró, *Urbán* Péter, *Purgly* László, *Senk* Ferenc főszolgabíró, ifj. *Salacz* Gyula főszolgabíró, *Nachtnébel* Gyula árvaszéki elnök, *Almay* Olivér, *Fejér* József, *Lócs* Rezső, *Zerkovitz* Rudolf, *Keller* Iván, *Kemény* Szilárd és még sokan.

A bál rendezősége a megjelent urhölgyek névsorát a következőképen állította össze:

Asszonyok: Gróf *Bréda* Viktorné, özv. *Barkassy* Kálmánné, *Blaskovits* Ernesztne, *Boros* Beniné, *Barta* Ferencné, *Csernovics* Diodorné, báró *Ditfurt* Nándorné, *Diera* Miklósné, *Erdős* Dezsőné, *Friebeisz* Miklósné, *Fejér* Józsefné, belafalvi *Fekete* Miklósné, *Horváth* Imréné, özv. *Hendrey* Pálné, gróf *Károlyi* Gyuláné, *Király* Dezsőné, *Kintzig* Jánosné, *Kövér-Zsigmond*né, *Kotz* Józsefné, *Kokas* Józsefné, *Lukácsy* Miklósné, *Lavatka* Béláné, *Mülek* Lajosné, *Mód* Györgyné, *Nemessné*, *Ottovay* Józsefné, *Purgly* Lászlóné, *Senk* Ferencné, *Steiner* Jakabné, *Salacz* Gyuláné, dr. *Simó* Károlyné, *Szalay* Imréné, *Szilágyi* Gyuláné, *Szathmáry* Mihályné, özv. *Török*né, *Urbán* Péterné, *Urbán* Ivánné, *Vásárhelyi* Józsefné, *Vertán* Lukácsné, *Verzár* Istvánné, *Woraffka* Tivadarné, báró *Wasmer* Antalné, *Zerkovitz* Rudolfné stb.

Leányok: Boros Zelma és Emma, Barta Ilonka, Barkassy Margit, Csernovics Ella, Damaszkini Cibi, Fehér nővérek, Fodor Lili, Hofbauer Ella, Horváth Irénke, Hendrey Ilonka, Hendrey Mici, Kugler Lala, Kövér Klári, Kövér Maca, Kovács Margit, Lavatka Irma, Lósonczy Mariska, Schauer Eszti, Schauer Irénke, Szilágyi Margit, Szathmáry Sata, Török nővérek, Vertán Margit, Vertán Magda, Verzár Margit, Woraffka Ilona, stb.

Tíz óra után néhány perccel megkezdődött a tánc, természetesen csárdással. Sok szép fiatal asszony és leány járta pezsgő kedvvel, rózsásan kipirult arccal, ragyogó szemmel, vidáman. Utána keringő következett a Dollárkirálynő hullámozó dallamára, majd az első négyes, melyet a két csoportba felállított párok között Károlyi Gyula grófnő is táncolt béla-falvi Fekete Miklóssal. Az izlésesen kiállított táncrend szövege ez volt:

Szünóra előtt:	Szünóra után:
Csárdás	Csárdás
Keringő	Keringő
I. négyes	III. négyes
Csárdás	Csárdás
Tipegő	Lengyelke
II. négyes.	IV. négyes
	Csárdás.

Ha még mindehez megemlítjük, hogy jó táncosban nem volt hiány és a bál reggelig tartott, nagy vonásaiban beszámoltunk a fényesen sikerült mulatságról.

Mi történt a budai várban?

Az inzultált huszárcapitány.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 6.

Mai lapunkban írtunk József főherceg gyermekeinek nevelőjéről, Mihálovics Géza honvédszázados kapitányról, aki jelenleg fogságban van. Azt az incidenst, amelyből a kínos fejlemények keletkeztek, egy fővárosi lap így adja elő:

December 3-án József főherceg a bécsi jubileumi ünnepségekről egyszerre váratlanul hazaérkezett. Nagyon izgatott hangulatban volt és Mihálovics Géza kapitányt szárnysegéde, Yull ezredes útján rövid parancssal maga elé rendelte. Az ezredes megmondta a kapitánynak mindjárt azt is, hogy miről lesz szó a rapponon. A főherceg ugyanis sirdogálva találta együtt gyermekeit hazatértekor. Természetesen faggatni kezdte őket, hogy mi bajuk. A kicsinyek azonban csak hosszú unszolásra vallották be apjuknak nagy szépegyre, hogy neveljük, Mihálovics kapitány brutálisan bánik veük, sőt nem ritkán meg is veri őket.

A főherceg felháborodva hallotta a gyermekek vallomását, aztán egyik-másik bizalmas belső emberét hallgatta ki, akikről szép sorjában megtudta, hogy a dolog bizony igaz és hogy Mihálovics kapitány elég gyakran inni is szokott. Ezekben az alkoholos hangulataiban aztán hatalmaskodni is szeret.

A főherceg ezek után Yull ezredessel rögtön maga elé parancsolta a kapitányt, aki azonban történetesen azon az estén is alkoholos kedvében volt és karddal az oldalán, cigarettázva sétálgatott a vár udvarán. Az ezredes megmondta neki, hogy miért hivatja a főherceg és sürgette, hogy azonnal jelenjen meg a fenség előtt.

— Nem megyek! Nem vagyok szolgálatban! — vágta oda az ezredesnek és cigarettáját eldobva, hátat fordított neki. Nem lehetett vele tovább beszélni sem, mert káromkodott.

Erre az ezredes kénytelen-kelletlen visszament a főherceghez és közölte vele, hogy Mihálovics nem engedelmeskedik a parancsnak. A főherceg magából kikelve futott ki a folyosóra és egy udvarra szóló ablakon kiszólt a még mindig sétálgató kapitányra:

— Azt parancsolom, hogy rapportra jöjjön!

— Nem megyek az istennek se! — felelte vissza a kapitány az udvaron ácsorgó cselédek és a palotaórság előtt.

Erre a főherceg, úgy ahogy volt, kard és sapka nélkül, lefutott az udvarra. Yull ezredes, aki a jelenetnek szintén tanuja volt, mindenütt a nyomában. Leérve, egyenesen Mihálovicsnak tartott és az izgalomtól remegve kérdezte:

— Mit mondott?!

— Amit akartam! — felelte Mihálovics.

Egy szempillantásig farkasszemet néztek, aztán a következő pillanatban belecsapott a főherceg ökle a kapitány arcába. Az ütést egy kemény német szó kísérte:

— Schuft!

A kapitány megtántorodott a kemény ütésről, de a szédülés csak egy pillanatig tartott, s már a másik pillanatban durva káromkodással a kardjához kapott. A kardot azonban csak félig ránthatta ki, mert Yull ezredes rávetette magát és az összesítő palotaórság segítségével lefegyverezte a dühöngő embert. A vár kapuit bezárták és a hamarosan kijózanult kapitányt reggelig szobafogságban őrizték. Másnap reggel Boda főkapitány maga vett fel előzetes jegyzőkönyvet az esetről s azóta Mihálovics a hadbíróóság börtönének vizsgálati foglya.

Este jelenti fővárosi tudósítónk:

Ma a fővárosban szélteben-hosszában Mihálovics ügyéről beszéltek. A képviselőház folyosóján is sok szó esett az esetről és Nagy György orsz. képviselő úgy a Nap munkatársa előtt, mint a folyosón kijelentette, hogy az elzárt huszárszázados ügyében szerdán interpellálni fog. Teljes felvilágosítást szándékozik kérni a minisztertől és így nem lehetetlen, hogy az eset a Házban is nagyobb hullámozást fog előidézni. Nagy György azt is kijelentette, hogy egyúttal sürgetni fogja az új katonai büntető perrendtartás reformját is, mert nem járja, hogy a katonaságnál még mindég Mária Terézia korabeli törvények alapján járnak el.

Allitóltag Sztérynyi József államtitkár ma Nagy Györgyöt arra akarta kapacitálni, hogy álljon el interpellációjától, de a fiatal balpárti képviselő kijelentette, hogy interpellációját minden körülmények között el fogja mondani.

A Nap egyik munkatársa ma beszélgetést folytatott Makai Béla ezredes-hadbíróval, akit megkérdezett, hogy az ügy ilyen állása után mi a véleménye Mihálovics sorsát illetőleg. Makai tartózkodott minden pozitív kijelentéstől és bár az állítólagos függelmsértés bűnügyi szála az ő kezében futnak össze és neki tudomással kell bírnia, hogy a főherceg panasza milyen alappal bír, kitért a válasz elől.

— Nines mondanivalóm semmi. A félhivatalos közleményéhez nem mondhatok újat, — válaszolta — az a teljes igazságot tárja fel.

— Kihallgatták már Mihálovicsot? — kérdezte az újságíró.

— Hogyne, kilett hallgatva egész részletesen. Nem vagyunk mi kérem olyan komisz emberek.

Ezeket mondotta el az ezredes, amiből kitűnik, hogy a vizsgálatot a legnagyobb titokban folytatják tovább és féltve őriznek minden adatot, ami ebben a szenzációs ügyben a közönség elé juthatna.

FARSANGI TRÉFÁK.

Aradon egy angol klub alakul. Mindama hölgyek és urak, kik az angol nyelvet csak kezdetlegesen is beszélnek, a klub tagjai lehetnek.

EVENING AZ ANGOL KLUBBAN.

— Ismerkedési estély. —

Fényesen kivilágított klubhelyiség az Andrassy Streeten.

John, a szolga, bejelenti az érkező vendégeket.

— Mr. Brown, ejtsd ki Braun!

A jelenlevők (kórúsbán): All right!

A miss: Bátorág, Mr. Brown, csak bátorág! Beszéljen amit tud, ami éppen eszébe jut. Minden kezdet nehéz...

Mr. Brown (félénken): Soup... roastbeef... sauce... compotes...

A miss: Very well, Mr. Brown. Önnek kitűnő konyhája van. Ha folytatja...

John (jelenti): — Mr. White, ejtsd ki Weisz!

A kórus: Good evening, Mr. fotográfus!

A miss: Önnek szép angol bajusza van, Mr. White. Ha a kiejtése is olyan szép...

Mr. White: Yes, yes...

A miss: Excellent! Valodi londoni tájszólás. Nemde, ön járt már Londonban?

Mr. White: Yes, yes, dialektus végett a retusirozáshoz.

A miss: Ön szellemes is tud lenni Mr. White? Fényes ész!

Mr. White: Pardon, csak fényképez.

Mr. Shugar (bemutatja magát): English tailor.

A miss: Speak you english?

Mr. Shugar: Eine Frage! Hát hogyan beszéljen egy angol szabó? Spanyolul?

A miss: Excuse, Mr. Shugar.

John, a szolga, a következő neveket jelenti be:

— Lady Windermere, Lord Kotshis, Sir Lookashy, Mr. Dr. Noldy, Mr. Gonda, Mr. Wilde, Sir, Dr. Austerwill, Miss Gwendoline és a mamája.

Lady Windermere: It is very warm... Gentlemen, nem látom sehohol a legyezőmet.

Sir Lookashy: A színpadon felejtette szép lady. Én magammal hoztam, a szívem alá rejtettem s ime most visszaszolgálom. (Átnyújtja a legyezőt.)

Lady Windermere: Thank you, Sir. Ön minden körülmények közt udvarias.

Lord Kotshis: Az angol király üdvözlét hozom. Sir Wadd-Owsky megjelenik a küszöbön.

A miss: God save our gracious King!

Sir Wadd-Owsky: No miss, Ön téved, én nem vagyok a King!

A miss: Ez a hasonlatosság!

Lord Kotshis: (folytatja)... Izléses öltözeteimet megcsodálta King Edward és elragadtatása jeléül a térdszalagrendet adományozta nekem.

Az asszonyok: mutassa, mutassa!

Lord Kotshis: De kérem hölgyeim...

Lord Kotshis bemutatja a társaságnak Mr. Wildet.

A miss: Ah, a Salome írója.

Mr. Gonda: A jövő héten adják, Miss. Már elfogytak az összes jegyek.

Mr. Wilde: De a habfánkok nem fogytak el és a punchb l is van még raktáron. Én ugyanis Wilde, a enkrász vagyok! Yes.

Miss Gwendoline: Jó, hogy itt van, kedves Mr. Wilde, Holnap five o'clock tea lesz nálunk és egy tortát kell rendelnem. (Mr. dr. Noldyhoz): Önt is szívesen látjuk a teán.

A miss (Dr. Noldyhoz): Ugye bár, Ön amerikai, Mr. Noldy.

Mr. Noldy: Nem miss, én független 48-as vagyok. A bajuszomat csak azért borotváltatom, mert így jobban tetszem a nőknek.

A miss: Beszéljen valamit angolul.

Mr. Noldy (Sir Dr. Austerwill-hoz): Will you drink a glass of cognac?

Sir Dr. Austerwill: Thank you, I am an antialcoholist.

Mr. Noldy: Pardon, Sir.

Sir Lookashy erősen csapja a szelet a szép Miss Gwendoline-nak.

Sir Lookashy: My beauty!

Miss Gwendoline: Halkabban Sir, mert meghallja a mother.

Sir Lookashy: Csakugyan szeret engem, my dear?

Miss Gwendoline: Sőt imádom, Sir. Bámulom Önt, az összes állatok apostolát, nemkülönbség nélkül.

Sir Lookashy: Mily elragadó Ön, Miss Gwendoline! Oh, adjon hát találkát nékem.

Miss Gwendoline: Legyen... Tehát holnap este seven o'clock. Light running Yost typewriter No. 10.

Sir Lookashy (boldogan): Ott leszek, my dear. Adieu Miss Gwendoline.

(- kacs.)

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Gyurkovits leányok. életek. Este: Gyimesi vadvirág, népszínmű. Komlóssy Emma vendégfelléptével. (B bérlet).

Hétfő: Esti előadás a messinai káros takavara Bajazzók, opera. Bing János felléptével. Ezt megelőzi Gyujtogatók, d. a. Bemutató előadás. (A bérlet szünet).

Kedd: A király, vigjáték. (C bérlet).

Szerda: Szulamith, opera. (A bérlet).

Csütörtök: Forradalmi nász, színmű. (B bérlet).

Péntek: Tulsó partról, színmű. (B bérlet).

Szombat: Cigány báró, operett. (A bérlet).

* **Katalin.** Fejér-Béldi kitűnő operettjében lépett fel ma harmadszor mint állandó vendég Komlóssy Emma, a kitűnő szubrett. Germain hadnagy szerepében brillirozott a kiváló művésznő, aki első vendégszereplése alkalmával szinte rohammal vette be az aradi publikumot. Diszkrét, finom jelenség Komlóssy Emma, aki decens, sohasem szertelenkedő játékával mindig értékes sikert arat Mai alakítása egyike a legjobboknak, s nem csak a pajzánkodó, csapongó kedvű Germaint adta értékes művészetével, hanem a szerep komolyabb részeit is erős hatással játszotta meg. A közönség minden énekszámát tüntető melegséggel tapsolta meg és egyformán ünnepelte Wlassák Vilmaival, aki a cárnő szerepében ragyogtatta gyönyörű hangját. **Polgár** unalmas, száraz humora még mosolyt sem vált ki a közönségből. Kedves volt **Zalay Margit** Anica szerepében.

* **Marschalkó Mignon — beteg.** A filharmónikusok mai hangversenyén kellett volna közreműködnie **Marschalkó Mignon** zongoraművésznőnek, kit a legjobb hír előzött meg. De a Filharmónia-Egyesület és Marschalkó kisaszszony tervez — és a csuf, egészségtelen időjárás végez. Mandl Vilmos dr.-hoz, a filharmónikusok elnökehez és Bohus Lajos báróhoz is (kinek rokona a zongoraművésznő) tegnap a következő távirat érkezett Marschalkó Tamásnótól: „Mignon hirtelen beteg lett, lejövedele lehetetlen.“ Az egyesület vezetőségét ez a hír érthetően kellemtlenül érintette, minthogy az ígérkező műélvezet elmaradásán kívül ez az első eset hogy a közönséggel szemben vállalt kötelezettségének (bár elháríthatlan okból is) nem felelhet meg. A filharmónikusok ennek dacára sem halaszthatták el hangversenyüket, minthogy — a mint megirtuk — ma Aradra érkezik **K. Lippich** Elek miniszteri tanácsos, a művészeti osztály vezetője a kultuszminiszterium megbízásából, hogy filharmónikusainkat meghallgassa. A miniszterium előkelő kiküldöttjére való tekintettel a hangversenyt tehát megtartják. A Marschalkó Mignon beteg-

sege folytán elmaradt számokat a filharmónikusok, a mint a lapunk más helyén közölt műsor mutatja, rég nem hallott, gyönyörű zenekari művekkel pótolja és ha más irányban is, de teljes kárpótlást nyújtanak nagy mesterek remekműveinek előadásával az elmaradt zongora-hangversenyekért.

* **Vasárnapi előadások.** Holnap két előadás lesz. Délután mérsékelt helyárak mellett Herczeg Ferenc örökbecsű életképe, a Gyurkovics leányok kerül színre a már ismert jó szereposztásban. Este Asztalos Sándor és az utcai harc emlékezetére díszelőadás lesz. Ezuttal Géczy István híres népszínművét, a Gyimesi vadvirág-ot játsszák Komlóssy Emmával a fő női szerepben. A többi szereplő a következő: Zalay Margit, Benkőné, Keszler, Hunyady, Leövey, Várnay, Faludy, Ladiszlay.

* **Messzinéért.** Hétfőn rendezi a szintársulat jótékonycélu előadását a messzinai földregés szerenesétleneinek javára (A) bérletszünetben. A jótékonycélu előadás Heyermans világhírű egyfelvonásos színművének, a Gyujtogatónak premiérjével kezdődik. Ebben a darabban Várnay Jenő, a színház népszerű művésze hét szerepet játszik. Ezt követi Leonevalló világhírű operája, a Bajazzók. A prólógust Bing János, az ismert kiváló aradi amatőrénekes énekl. A Bajazzók főszerepét Wlassák Vilma, Ferrari, Hunyady, Faludy és Ladiszlay énekl.

* **A színház játékrendje.** A jövő hétre a színház igazgatósága érdekes műsort állított össze. Kedden a nagyszerű francia szatirikus vigjáték, **A király** kerül színre. Szerdán Goldfaden világhírű dalművét, a **Szulamith**-ot játsszák. Csütörtökön a múlt héten bemutatott **Forradalmi nász** van műsoron. Pénteken Félix Salten híres három egyfelvonásos színművéből álló drámai ciklusát, a **Tulsó partról**-t játsszák. Szombaton pedig Strausz Jánosnak, a keringő királynak világhírű operettje, a **Cigánybáró** van műsoron.

* **Egy arad művészlány sikere.** Budapestről jelentik: A napokban értékes sikere volt a fővárosban **Vásárhelyi** Tessza aradi művészlánynak, aki tavaly legsikeresebben vizsgált az operában. Vásárhelyi Tessza egy vonós négyes hangversenyben lépett föl és Grieget, Brahmszt meg D' Albertet interpretálta óriási sikerrel. A lapok zenekritikusai nagy jövőt jósolnak az aradi művésznőnek.

* **A Kölcsey-egyesület** legközelebbi felolvasása az aradi zenekonzervatorium kitűnő tanárának, **Unger Mór**nak szereplésével igen érdekes lesz. Egyik igen tehetséges tanítványa, **Kovács Teri** zongorán előadja Mendelssohn **G-moll zongora-koncertjét** zenekari kísérettel. Ezt a zenekart erre az alkalomra Unger tanár az aradi zenei élet ismerős tagjaiból és tanítványaiból szervezte. A 18 tagú kart, mely **Kovács Teri** zongorajátékának kísérője lesz, Unger Mór fogja vezetni. A Kölcsey-egyesületnek ezen a hetedik előadásán felolvasókként közre fognak működni **Oblath** Mariska és **Szóllósi** István.

* **Az Uránia színház ujdonságai.** Fényes összeköttetést létesített az Uránia színház igazgatósága. Ezután a világhírű **Pathé** cégtől kapja műsorait, miáltal abba a helyzetbe jutott, hogy a világ legszelencsőbb mozgófényképeit első kézből kapja és azonnal bemutathatja az aradi publikumnak. Vasárnap már alkalma lesz a közönségnek ezekben a válogatott mozgófényképekben gyönyörködni. Az Uránia minden műsorán, tehát ezen is olyan szenzációs tárgyú képek fognak szerepelni, mely a színház iránt eddig is megnyilvánult érdeklődést még fokozni fogja. Vasárnap este 10 órakor tartják meg az utolsó Párisi estélyt, melyen művészi pikáns képek kerülnek bemutatásra.

* **Előfizetési felhívás.** A következő sorok közlésére kérték fel bennünket. „Történetek az eszmények világából“ címen rendezem sajtó alá szépirodalmi műveimet sorozatos kiadásban, melyek részben budapesti és vidéki lapokban jelentek meg. Az első könyv 1909. év január havában jelenik meg az „Aradi Nyomda Részvénytársaság“ kiadásában. Ara 2 kor. Kérem

méltóztatásuk az előfizetési pénzeket 1909. évi március hó elsejéig az előfizetési felhívással együtt az „Aradi Nyomda Részvénytársaság“ címére küldeni. Kegyes pártfogását kéri Arad, 1908. december havában tisztelettel **Bignio** Mária.

HIREK.

Iskolák építése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 6.

Az építészeti bizottság ma végleg állást foglalt a **Weitzer János**-utcai leányiskola és felső leányiskola építkezése ügyében. Mint megirtuk a bizottság nem tette magáévá a mérnöki hivatal előterjesztéseit s kimondotta legutóbb tartott ülésen, hogy a Weitzer-utcai iskolát nem tartja átalakítandónak, mert a befektetendő harmincezer korona költség oly magas, hogy egy kevés pótlással teljesen új épület emelhető.

A bizottság felkérte **Reisinger** Sándor és **Steiner** József bizottsági tagokat, hogy készítsenek oly megoldási terveket, mely alapján lehető lenne a város pénzügyi megterhelése nélkül, vagy legalább is csekélyebb befektetéssel teljesen új iskola építése. Ma mutatták be az említett építészek terveiket, amelyeknek elkészítéseért a bizottság köszönetét fejezte ki.

Reisinger megoldása szerint az iskola építése körülbelül 68—72 ezer koronába kerülne. A bizottság egyhangulag és lelkesedéssel állott azonban **Steiner** műépítész gyönyörű terve mellett, melyek kivitele után a Weitzer-utcai iskola nemcsak ingyen épül meg, hanem azután is egy díszes épülettel gazdagodik. A tervező abból indult ki, hogy nyolc tantermes épület az utca frontjába kerüljön s itt a földszinten elhelyezett nyolc üzlethelyiség évi bére amortizálja az építési tőkét. Sikerült oly megoldást találni, mely szerint az üzletek teljesen el vannak különítve az iskolától, melynek az utcára egy, az udvarra pedig két emelete lesz. Az utcai emelet részen két tanterem közé egy gyönyörű terrasz van tervezve, mely a tanulók üdülő helyeül van szánva s úgy van kiképezve, hogy ott virágokat lehessen elhelyezni (pergolának hívják az olasz építészetben) s teljesen megszünteti az iskolaépület külső ridegségét. A bizottság nagy tetszéssel fogadta az esztétikailag és pénzügyileg egyaránt kitűnő megoldást, a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja azzal, hogy a részletes tervek elkészítésével is **Steiner** József bizottsági tagot bizza meg törvényhatóság.

A felső leányiskola terve is tárgyalásra kerültek. A mérnöki hivatal azt javasolja, hogy a **Hasszinger**-utcai elemi iskola mai épülete egy emelettel magosíttassék az internátus céljaira. A siketnémaik intézete és a mai felső leányiskola pedig tanintézet részére lenne átalakítandó. Ezzel az eredetileg kétszáz ezer koronás költségvetés körülbelül százhatvanezer koronára redukálnák. A bizottság elfogadta az előterjesztést és azt javasolja, hogy a közgyűlés írjon fel a kultuszminiszternek az építési költségekre adandó államsegély kieszközlése céljából.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 7-én az időjárás: változékony, szeles, enyhe, sok helyütt esapadék.

— **Meghívás.** A következő sorok közlésére kértek föl bennünket: Felkérem Arad szab. kir város törvényhatósági bizottságának t. tagjait, sziveskedjenek folyó február hó 9-ik napján (kedd) délután 5 órakor a városháza emeleti tanácstermében, fontos ügyben tartandó értekezleten megjelenni. Arad, 1909. február 6. **Dr. Múlek** Lajos, törvh. biz. tag.

— **Köszönetnyilvánítás.** Özv. Mezey Andrásné és Mezey Béla voltak szívesek egyúttal tiz koronát az aradi 1848/49-es honvédegyelet pénztára gyarapítására adományozni. Az aradi 1848/49-es honvédegyelet ez uton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítja. Simay István egyl. elnök. May Soma, jegyző.

— **Birtokcsere.** Az elmúlt hét folyamán Aradon a következő birtokváltások történtek: Russu Gusztáv és tulajdonostársai eladják az aradi 941. sz. tjkvben foglalt Szent István-utca 3. sz. házat 9000 koronáért Krenner János és nejeének. — Otava Ilie és neje eladják az aradi 1956. sz. tjkvben felvett Mihály-utca 86b. sz. házat 1000 koronáért Lovas Károly és nejeének. — Mayer János és neje eladják az aradi 5827. sz. tjkvben felvett Illés-utca 13a. sz. házat 2200 koronáért Jovanov Péter és nejeének. — Szabó Gyula és neje eladják az aradi 6919. sz. tjkvben felvett üres telket 540 koronáért Schram András és nejeének. — Schmidt Jusztina eladja az aradi 6967. sz. tjkvben felvett Leiningen-utca 8. sz. házat 13200 koronáért Kövesdy Gyula és nejeének. — Kun Imréné és tulajdonostársai eladják az aradi 91. sz. tjkvben felvett ingatlanokat 20000 koronáért Schneider Ferencnek. — Özv. Balta Jánosné eladja az aradi 6246. sz. tjkvben felvett Közép-utca 17c. sz. házat 8200 koronáért Szobota Nándor és nejeének. — Rottár János eladja az aradi 1235. sz. tjkvben felvett S. Határ-utca 7. sz. házat 3700 koronáért Geiger Ignác és nejeének. — Nyegru Mihály eladja az aradi 3565. sz. tjkvben felvett Borju-utca 11 sz. házat 1400 koronáért özv. Ördög Andrásnének. — Winkler József eladja az aradi 1122. sz. tjkvben felvett Tökölly Imre-utca 36. sz. házat 1000 koronáért Tóth Lajos és nejeének. — Pfeiffer György és neje eladják az aradi 1260. sz. tjkvben felvett Trombita-utca 39. sz. házat 3150 koronáért Huber Ferenc és nejeének.

— **A Központi Szálló** téli kertjében ma fényes arany tombola est. Főnyeremény egy brilliámmellett.

— **Hol készül modern fénykép?** Korszerű modern fényképek elősmert legjobb hírű műterme, Kossak cs. és kir. udv. és kamara-fényképésznel. (Weitzer J.-u. 3. sz.) 541

— **A legjobb márciusi kiviteli sör** csak Schuch Ferenc Milleniumi söresarnokában kapható. 44

— **Takarékoskodni és gyorsan tőkét gyűjteni** csak úgy lehet, ha nélkülözhető filléreinket egy olyan pénzintézetnél helyezzük el, ahol a postatakarékpénztári kamatnál jóval magasabb betétkamatot kapunk; ezen célra ajánljuk az Aradi Hitelbank- és Takarékpénztár Részvénytársaság (Salacz-utca 6. szám.) Ezen intézetnél takarékbetéteket a legkisebb összegtől kezdve a legmagasabb összegig elfogadhat százalék betétkamattal ellenében. A betéteket bármikor felmondás nélkül fizetik vissza. Minden betevő egy-egy „Selfmen“-féle takarékpérselyt kap ingyen. 151

— **Gambrinusban** esténként mozgó-fénykép. Tisztelettel Kánya Géza.

— **Közegészségi viszonyok a múlt hóban.** A városi tisztviselői hivatal a hétfőn tartandó közigazgatási bizottság elé terjesztendő jelentését elkészítette, mely szerint a közegészségi viszonyok január hónapban a decemberihez képest kedvezőtlenebbül alakultak. Halálozás 19-el volt több, születés pedig 53-al kevesebb. Vörheny 28 esetben volt megállapítható.

— **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuznál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszert jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony“-védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 221

— **Likör aromák** kitűnő likörök előállítására; — házilag — Vojtek és Weisznál. 171

— **Az epilepszia (nyavalyatorés) gyógyítása.** A világ legkiválóbb orvosai szüntelenül kutatnak újabb és újabb gyógymódok után, az emberiségre súlyos átokként nehezülő betegségek ellen. E betegségek talán legborzalmasabbika az epilepszia. E bajban szenvedőknek vigaszul szolgálhat azon értesülésünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony módszert — amely már külföldön is méltó elismerésben részesült. — alkalmaz gyógyszerrel. Ez orvos a Budapesten, Nagykorona-utca 18. sz. alatt lakó Szabó B. Sándor, ki készséggel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segélyévé: e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak. 5999

TARKASÁGOK.

*

(*Gyermektréfák.*) Egy aradi tanító, aki hosszú idő óta gyűjtögeti a gyermektréfákat, ma az apró emberek világából a következő apróságokat küldte be nekünk:

Az iskolában azt kérdezte a tanító:

— Kit teremtett először az isten?

— Ádámot. — felelte a fiú.

A tanító tréfálni akart a gyerekekkel és megkérdezte:

— És miért nem teremtette először Évát? Ezt meg tudnád-e mondani?

A fiú gondolkodik, de nem tud felelni. A szomszédos padban fölnyújtja a kezét egy eleven szemű gyerek.

— Tanít ur, én tudom.

— Na, halljuk.

— Azért nem teremtette először Évát, mert tudta, hogy nővel nem jó kikezdeni.

*

Ez a kis történet egy tiz éves fiúcskáról. Janiról szól. akinek az a sajátsága, ami a legtöbb gyermeknél megvan, hogy kifejezheti a legdiszkrétebb dolgokat is, ha azzal „hatást“ tud elérni. A gyerekek éppen olyan hű, mint a felnőtt ember és a legtöbb gonoszságot a siker, a hatás kedvéért követi el. Ennek a fiúnak a szülei vendégségbe várták a vidékről Kovácsékot, a család ismerőseit. Kovácsék nem voltak valami szeretetreméltó emberek s a vendéglátók nem is nagyon örültek a jövevényeknek.

— Csak már tud volnánk ezen a vendégségen. — mondták a családban s nem is vették észre, hogy a sarokban a gonosz Jani fülel.

Amikor Kovácsék megérkeztek, a vendéglátók persze a legnagyobb örömmel fogadták őket. A Jani mamája boldogságot színlelve mondta Kovácsénak:

— Drágám, úgy örülök, hogy végre láthatlak. Meddig maradtok nálunk?

— *Ameddig szívesen láttok.* — mondta a falusi menyecske. Az örömet színlelő asszony éppen szólni akart, amikor a fia, a gonosz Jani elkiáltotta magát:

— Oh, hát *ilyen rövid időre* jöttek?

*

(*Miből él?*) Az a jelenet, amely ma a járás-biroságnál történt, megkacagattatta a teremben levőket. Egy vidéki paraszt embert vádlottként hallgattak ki.

— Mi a foglalkozása? — kérdezte a bíró.

— En? — ütődött meg a jámbor paraszt, — én nem foglalkozok kérem semmit. Nem vagyok én végrehajtó.

— Azt kérdezem, hogy mi a mestersége?

A paraszt egyet rántott a dolmányán és büszke önérettel mondta:

— Nincs mesterségem. Nem vagyok mesterember, de azért nem cserélek én egy mesteremberrel se.

— Azt akarom tudni, — mondta idegesen a bíró — hogy miből él?

— Reggelre szalonnát eszek hagymával, délbe levest, meg tésztát, mert a husfélért nem igen ked-

velem, esto meg leginkább, is csuszpajzat eszek. Ebből élek, de azért elég jól megélek beíóte. Jobban mint az urak.

A MAI BÁLI ÉJ.

*

Turista-estély.

*

Ma tartotta az aradi turista-egyesület a negyedik háziestélyét a Gambrinus nagytermében, melyet zsufolásig megtöltött a nagyszámú, előkelő közönség. A jótékonycélu estély műsora rendkívül érdekes számokból állt. A kitűnő műsorszámokat mindvégig feszült érdeklődéssel hallgatta a nagyszámú díszes közönség, amely sokat és szívesen tapsolt a jeles közreműködőknek.

Az estély műsora a következő volt:

Az első szám quartett volt, Szalay Aranka, Eckhardt István, Székely Károly és Goldzieher Pál közreműködésével. A precizen előadott zenei négyes nagy tetszést aratott.

Közvetlen melegséggel adta elő La Borda Ilonka Székelynek „Szép Ilonka“ című melodramáját. A nagy hatást keltett művészi előadást frappáns tapsvihar jutalmazta.

Nagy tetszésnyilvánítással kísérte a közönség Acs Margitka szereplését. Zongorán Székely „Abrándját“ adta elő ügyes technikával.

Ezután a hangverseny termék régi szereplője: Székely Károly lépett az emelvényre, hogy előadja azokat a régi kuruc-dalokat, melyeket kevesen tudnak oly szívhez szóló érzéssel interpretálni, mint ő. Tárogató dalait, melyeket frenetikus taps követett, meg kellett toldania.

Szalay Aranka zongora kísérete mellett kedves dalokat énekelt Szücs Ilonka, ki bájos hangjával csakhamar a közönség szívébe férközött olyannyira, hogy a porcellánbabáról szóló dalát meg kellett ismételnie.

Az utolsó szám Eckhardt István hegedűszólója volt. Játékának szédületes technikája és diszkrét, finom előadása elragadta a közönséget.

Szünet után La Borda Ilonka magyar szőlő tánca következett. A bájosan előadott táncot élvezettel nézte a közönség és élénk tapsal jutalmazta.

A házi estélyt a turista-egyesület a resicai szerencsétlen bányászok visszamaradt özvegyei és árvái részére rendezte. Az estély mintegy 300 koronát jövedelmezett a humanus célra, melyhez hozzájárult a petrosényi bánya kaszinó, a salgótarjáni bányatársulat, a gyalári és vajdahunyadi vasgyárak igazgatósága stb. adományokkal. A hangversenyt reggelig tartó tánc követte. Az estélyen résztvettek:

Asszonyok: Nagy Sándorné, Hank Józsefné, Kapitány Beláné, Szűts F. Vilmosné, Ritt Gyuláné, Thömes Rezsóné, Schmidt Gyuláné, Busa Pálné, Baki Károlyné, Zaránd Gyuláné, Virth Janosné, Székely Károlyné, Mihály Gyuláné, Kállay Miksáné, Balassa Ernőné, özv. Blaska Ubaldné, Steinitzer Dezsóné, Szilágyi Györgyné, Jakabffy Istvánné, dr. Leskó Sándorné, Tomastyik Jánosné, Hamar Mihályné, Holló Istvánné, Nagy Zsigmondné, Acs Gézané, özv. Wachter Ferencné, Kiss Andrásné, dr. Schmidt Jánosné, Szabó Györgyné, Podor Krausz Berta, Unger Péterné, Kohányi R. Bertné, özv. Rösner Edéné, Léderer Simonné, Szalay Zsigmondné, Billich Miklósné, Grallert Rezsóné, Herczog Györgyné, özv. Kubik Rezsóné.

Leányok: Kapitány Anna, Hank Alice, Csurgay Ilonka, Nemessy Rózsi, Tóth Vali, Tóth Irénke, Szűts Jolánka, Hajdu Irénke, Busa Annuska, Zaránd Aranka, Nyakas Rózsi, Szalay Aranka, Szalay Alice, La Borda Ilonka, Acs Margitka, Kias Juliska, Fodor Klári, Kempelem Böske, Unger Ilonka, Kohányi Zelma, Mirtl Tinike, Mirtl Mariska, Zaránd Annuska, Eisenmagen Mariska, Herczog Ella.

A Toldi-klub bálja.

A Központi Szálló termeiben ma este tartotta meg az aradi Toldi-klub kitűnően sikerült bálját. Hogy milyen nagy és látogatott volt ez a multság, azt igazolja a jelen volt hölgyek alább közölt névsora:

— **Kegyelem egy halálra ítélt katonának.** A temesvári helyőrségi hadbíróság múlt hó huszonhetedikén érdekes és szigorú ítéletet hozott. **Halálra ítélt egy tüzért, mert felebbvalóját tetteg bántalmazta.** Musa Miklós tüzer még a múlt hó közepe felé többekkel együtt kirendeltetett a határba szalmabehordás végett. A felügyelet egy tizedesre volt bízva. Munkaközben a tizedes és Musa között szóváltás keletkezett, melynek folyamán Musa vasvillával támadt a tizedesre, majd neki ugrott és felpofozta. Emiatt a temesvári helyőrségi hadbíróság Musa Miklóst január hó huszonhetedikén **golró általi halálra ítélte.** Az ítéletet három napon át felolvasták a napiparancsban az összes legéaységnek különböző nyelveken. A halálos ítéletet azonban, mint értesülünk, nem fogják Musán végrehajtani, mivel Frank Liboriusz hadtestparancsnok a halálbüntetést, részint Musa büntetlen előéletére való tekintettel, részint pedig mivel a tettegességet nem a tényleges szolgálatban követte el, **egy évi szigorított börtönre változtatta.**

— **Az aradi munkásbiztosító pénztár igazgatósági ülése.** Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága február 9-én, kedden este negyed 9 órakor rendes igazgatósági ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Ügyvezető titkár jelentése: a) a munkásbiztosító novella megküldése tárgyában intézett fölterjesztésről; b) az áll. munkásbiztosítási hivatalnak a fizetésrendezést jóváhagyó rendeletéről; c) az országos munkás betegségélyező és balesetbiztosító pénztárral történt másfél évi elszámolás, a felesleg beszolgáltatása és a munkabér-kimutatások elkészítése tárgyában; d) a január havi pénztár-, tag- és betegforgalomról; e) az orvosi karral való elszámolásról. 2. Az 1909. évi rendes közgyűlés előkészítése, határnapjának kitűzése és esetleges választások elrendelése. 3. Az országos munkásbetegségélyező és balesetbiztosító pénztár leírata a Weitzer-wagrongyár járulékaiknak fölemelése tárgyában. 4. Mokucz György, Flora Demeter, Karagvena István, Renich János, Schneider János, Barb Mitru balesetsérültek kártalanítási ügyei. 5. Geck Lipót, Békési Ferenc, Lukács Emil, Virág Ferenc, Finszter Frigyes, Varga Sámuel, Ecker József, Spitz Lipót, Olteán Miklós, Agoston Lajos kiegészítő, illetve tulsegélyezés iránti kérvényei. 6. Orvosi tanács által előkészített ügyek. 7. Határozathozatal a pénztár kezelésében levő alapok gyümölcsösztetéséről. 8. Jelentés a betegségélyezési járulékhátralékokról és határozathozatal a hetán szükséges intézkedés tárgyában. 9. Indítványok és az ülés napjáiig esetleg beérkező sürgős természetű ügyek. — **Az igazgatósági tagok kéretnek, hogy az ülés halaszthatlan megtartása miatt okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.**

— **Ugrás a második emeletéről.** Borzalmas jelenet játszódott le tegnap este a nagybeeskereki pénzügyigazgatóság palotájában. **Kolos Elemér** állami végrehajtó ugyanis öngyilkossági szándékkal ledobta magát a palota második emeletéről az utca közepére s eszméletlenül terült el a kocsin. A járókelők természetesen hamarosan összeszaladtak s a katasztrófa színhelyén csakhamar nagy embertömeg verődött össze. A közönség nagy nehezen kerített orvost, aki, miután konstata, hogy Kolos még él, bekötözte annak sebeit, majd pedig kiszállították az öngyilkost a kórházba, ahol ápolás alá vették. A szerencsétlen ember karját és lábát törte, azonkívül pedig az álkapását is összezúzta, az orvosok azonban remélik, hogy sikerül őt életben tartani. Kolos mintegy két hónappal ezelőtt került mint állami végrehajtó Nagybeeskerekre. A szerencsétlen ember nemrég elesett és bezúta koponyáját úgy, hogy a csontszilánkok az agyába hatoltak. Az első operáció alkalmával nem távolították el valamennyit s az agyban maradt szilánkok irtózatossá fájdalmat okoztak neki. A napokban megvizsgáltatta magát háziorvosával, aki ajánlotta neki, hogy menjen fel Budapestre s ott operáltassa meg magát. Kolosnak azonban nem volt ehez pénze s efeletti elkeseredésében fogamzott meg benne a szándék, hogy megváltik az életől.

— **Bünpör egy aradmegyei tanító ellen** című cikkünkre vonatkozóan a következő levelet intézték az Aradi Közlönyhöz. **Tekintetes Szerkesztőség!** Február hó 6-án, 29. sz. alatt megjelent becses lapjában a reánk vonatkozó közleményre röviden ez a feleletünk: Első helyen alulírottak maguk ellen nagyságos Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő úrnál a mai napon a legszigorubb fegyelmi eljárás megindítását kértük, aki eme kérelmünk írásbeli benyújtására utasított bennünket. Arad város mélyen tisztelt és művelt közönsége felment bennünket a részletekre való kiterjeszkedéstől, a magunk részéről pedig nem találjuk ildomosnak akár a kir. tanfelügyelő ur nyilatkozatát, akár a magunk korai nyilatkozatait, a megindítandó fegyelmi eljárás teljes befejezéséig. Közönségünk Schindlberger Albert ezidőszerint is szapáryligeti tanító. Fogadja a tek. Szerkesztőség kiváló nagybecsülésünket. Aradon, 1909. február hó 6-án. **Mann Trajánné, Scháger Ferenc, Schindlberger Albert.**

— **Öngyilkos elzúllott urileány.** Szegedről táviratozzák, hogy ott ma **Horváth Irén** husz éves szép leány öngyilkossági szándékából szublimát oldatot ivott és most a halállal vívódik. A szerencsétlen leány jobb családból származik. Édes apja táblabíró volt. Horváth Irén ezelőtt egy cukrászdában volt alkalmazva, mint felirónó, de szépsége miatt fiatal urak csakhamar megkörnyékezték úgy, hogy napról napra lejjebb süllyedt. Elkeseredésében határozta el, hogy megöli magát.

— **A hatósági bizományos monopoliuma ellen.** Megirtuk, hogy a februári közgyűlés elé két kérvény is kerül, melyek benyújtói azt kéri, hogy a piaci drágaság ellensúlyozására nekik élelmiszer bizományi üzlet nyitására egyedüri jogot adjon a törvényhatóság. A jogügyi bizottság ma tartott ülésében azt az elvet mondta ki, hogy a piaci drágaság csökkentését éppen a versenytől várja s nem javasolja a bizományi monopolium megadását.

— **Népkönyvtár. A Muzzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa** melynek élén **Wlassics Gyula** volt közoktatásügyi miniszter áll, a köznevelődés előmozdítása céljából az ország különböző vidékein évenként több népkönyvtárt létesít, mely könyvtárakat teljesen díjmentesen bocsátja a közönség rendelkezésére. Az újtelepi közs. el. fiúiskolánál is állított fel egy népkönyvtárat, melyből minden hét vasárnap délelőttjén kaphatnak könyvet mindazok, kik személyesen az igazgatói irodában, ahol a könyvtár elhelyezve van, azért jelentkeznek.

— **Sikkasztó nagykereskedő.** Budapesti tudósítónk jelenti: **Schubert Dániel** előkelő budapesti mészáros és nagybérlo a napokban hatszáz ezer korona adósság hátrahagyása után Amerikába szökött. Schubert pazar és költséges életmódot folytatott. Az orfeumokban szórta a pénzét s törzsvendége volt a budapesti kártyaszaloknak. Hitelezői megtették ellene a bünvádi feljelentést. A rendőrség a sikkasztó ellen kiadta körözvényét.

— **Munásképzés.** Az Aradi Nemzeti Szövetség Munkásképző Intézménye február hó 7-én délután 5 órakor a Weitzer János-utcai polgári iskolában nyilvános szórakoztató és szakelőadást tart. Műsor a következő: 1. Február 8. Csécsi Imrétől. Szavalja: Dávid Dezső. 2. Asztalos Sándor emlékezete. Ünnepi beszéd, elmondja Berez Károly polg. isk. tanár.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Széngázzal akarta életét elpusztítani ma egy fiatal asszony. **Onodi János** szolga 21 éves neje ma délelőtt, míg ura hivatalos teendőit végzendő eltávozott az Acsév palotában lévő lakásáról, bezárkózott és széngázt fejlesztett. Férje hazaértekor eszméletlen állapotban találta az ágyon fekve. **Kronstein Vilmos dr.** keltette eszméletre az elkeseredett asszonyt, aki, mint a rendőrség által felvett jegyzőkönyv mondja, azért akart megválni az életétől, mert tegnap este férjével összeveszett és ezt akarta megbosszulni. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Új építő iroda.** Fenyves Károly műépítész és építőmérnök, a ki öt éven át a Fodor és Reisinger építész-cég irodavezetője volt, Aradon Kazinczy-utca 11. szám alatt építész irodát nyitott. Ez az önállósítás kétségen kívül rokonszenvenvel fog találkozni mindazok között a kik a jeles fiatal építész eddigi sikereit, különösen a tervpályázatokon elnyert kitüntetéseit ismerik, s akik egyéb módon tanujelét láthatták Fenyves tervezői invenciójának, a modern építési irányok, és lakás technika dolgában való avatottságának és helyes érzékének. Ennek a szimpatiajának bizonyára közeli jele lesz, hogy Arad külső képén, egy-egy új építkezésén az ő tehetségének és egyéni művészetének jeleit láthatja a közönség.

— **Jószivek.** A szegénytanulók konyhájában a jövő héten **Lukácsy Lajosné** és **Lukács Gyuláné** ügyeletek.

— **Az aradi izr. népkonyha** számára a következő adományok érkeztek be. Szendrey Mihály 6 K. Seidner Bernátné 20 K. Assael Adolfiné 5 K. Kell Davidné 10 K. Hegyi Albertné 10 K. Csillag Lajosné 10 K. Fodor Zsigmondné 5 K. Halmay Andorné babot. Nemess Gézané babot és di t küldtek, mely nemesszívü adományokért hálás köszönetet fejezi ki az elnökség. A védasszonyi tisztet a jövő héten **Montag Sándorné, dr. Palmay Lajosné** és **Hegedüs Lászlóné** úrnők lesznek szivesek ellátni.

— **A februári közgyűlés** folytatódagos sorrendjének főbb pontjai: **Graf Hadik János** belügyminiszteri államtitkár köszönete a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslat betérjesztése alkalmából történt üdvözlötteiért. Polgármester előterjesztése az iskolaszéknél üresedésbe jött helynek betöltése iránt. **Dr. Múlek Lajos** törvényhatósági bizottsági tag indítványa **Sarlot Domokos** főkapitány ellen megjelent hírlapi közlemények ügyében a törvényhatóság részéről állásfoglalás tárgyában. A közlekedési bizottságnak jelentése a **Sarkad és Erzsébet** külvárosnak csatornázása tárgyában. Az építészeti bizottságnak javaslata a felső leányiskolának építése tárgyában. A városi tanács előterjesztése a hordójelző intézetnek vízvezetékkel ellátása tárgyában. **Bing és Löbl** kérelme bornyilvántartás vezetés kötelezettsége alóli felmentése iránt. **Ländler Aladár** kérelme a felső marosparti területek bérletének egy évi meghosszabbítása iránt. Az első perjámosi mész. homokkő, téglagyár és mészégető **Röser Mihály** és társai cég és **Kotsis Lajos** együttes kérelme az óvartéri műtéglagyárra vonatkozó átruházása iránt. A városi tanács bemutatja a **Rossi és Pellegrini, Reich B. Károly, Meer Mór** és fia. **Göncz és Katona**, valamint **Ternai Ernő** vállalkozókkal kötött szerződéseket jóváhagyás céljából. A belügyminiszter intézménye **Wenter Gerő** gyámpénztári tartozása tárgyában. **Nyáry László** és társai napidíjas irnokok kérelme napidíjaiknak 3 koronára való felemelése iránt. **Pécs sz. kir. város** közönségének átírata az összes köztisztviselőknek és katonáknak a községi terhek viseléséhez való hozzájárulása iránt az országgyűléshez intézett felirata partolása tárgyában.

— **Gyilkos katonák.** A napokban megirtuk, hogy **Földi István** szeged-átokházi gazdát a Szeged felé vivő országúton, kocsián ülő helyzetben meggyilkolva találták. Mint a nyomozás kiderítette, a gyilkosságot **Tóth Hadrapacs Sándor** negyvenhatos káplár és **Szirovicza Pál** közlegény követték el, akik **Manlicher-gegyverből** lőtték a gazdára. Mindketten megszöktek. Szegedről táviratozzák most nekünk, hogy a megszökött katonákat ma Szabadka közelében elfogták, azonban **Szirovicza** egy észrevétlen pillanatban föbe lőtte magát és így csak **Tóth Hadrapacsot** adhatták át a katonai hatóságnak. **Tóth** bevallotta, hogy társával Szerbiába akart menni, hogy hareoljon a magyarok ellen.

— **Arad halad.** Egy modern újításról adhatunk hírt, mely egy helybeli könyvkereskedő helyes érzékét dicséri és a zenekedvelő közönségnek bizonyára nagy öröme fog szolgálni. **Kerpel Izsó** ez a vállalkozó szellemű kereskedő azzal az újítással lepte meg Arad zenekedvelő közönségét, hogy egy párisi gyártmányú, művészi készítményű, **Dubois-féle** pianinót helyezett el üzletében, melyen a közönség a vásárlandó kottákat vétel előtt átjászhatja. Megjegyezzük, hogy ez a pianinó, mely valódi mahagonból készült, valóságos látványosság számba megy. oly finom annak hangja, szerkezete és egész kiállítás.

— **Köszönetnyilvánítás.** Özv. Mezey Andrásné és Mezey Béla voltak szívesek együttesen *tíz koronát* az aradi 1848/49-es honvédegyelet pénztára gyarapítására adományozni. Az aradi 1848/49-es honvédegyelet ez uton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítja. Simay István egyll. elnök. May Soma, jegyző.

— **Birtokcsere.** Az elmúlt hét folyamán Aradon a következő birtokváltozások történtek: Russu Gusztáv és tulajdonostársai eladják az aradi 941. sz. tjkvben foglalt Szent István-utca 3. sz. házat 9000 koronáért Krenner János és nejeének. — Otava Ilie és neje eladják az aradi 1956. sz. tjkvben felvett Mihály-utca 86b. sz. házat 1000 koronáért Lovas Károly és nejeének. — Mayer János és neje eladják az aradi 5827. sz. tjkvben felvett Illés-utca 13a. sz. házat 2200 koronáért Jovanov Péter és nejeének. — Szabó Gyula és neje eladják az aradi 6919. sz. tjkvben felvett üres telket 540 koronáért Schram András és nejeének. — Schmidt Jusztina eladja az aradi 6967. sz. tjkvben felvett Leiningen-utca 8. sz. házat 13200 koronáért Kövesdy Gyula és nejeének. — Kun Imréné és tulajdonostársai eladják az aradi 91. sz. tjkvben felvett ingatlanokat 20000 koronáért Schneider Ferencnek. — Özv. Balta Jánosné eladja az aradi 6246. sz. tjkvben felvett Közép-utca 17c. sz. házat 8200 koronáért Szobota Nándor és nejeének. — Rottár János eladja az aradi 1235. sz. tjkvben felvett S. Határ-utca 7. sz. házat 3700 koronáért Geiger Ignác és nejeének. — Nyegru Mihály eladja az aradi 3565. sz. tjkvben felvett Borju-utca 11 sz. házat 1400 koronáért özv. Ördög Andrásnének. — Winkler József eladja az aradi 1122. sz. tjkvben felvett Tökölj Imre-utca 36. sz. házat 1000 koronáért Tóth Lajos és nejeének. — Pfeiffer György és neje eladják az aradi 1260. sz. tjkvben felvett Trombita-utca 39. sz. házat 3150 koronáért Huber Ferenc és nejeének.

— **A Központi Szálló** téli kertjében ma fényes arany tombola est. Főnyeremény egy brilliámmel.

— **Hol készül modern fénykép?** Korszerű modern fényképek elősmert legjobb hírű műterme, Kossak es. és kir. udv. és kamara-fényképésznel. (Weitzer J.-u. 3. sz.) 541

— **A legjobb márciusi kiviteli sör** csak Schuch Ferenc Milleniumi sörcsarnokában kapható. 44

— **Takarékoskodni és gyorsan tőkét gyűjteni** csak úgy lehet, ha nélkülözhető fillereinket egy olyan pénzügyintézetnél helyezzük el, ahol a postatakarékpénztári kamatnál jóval magasabb betétkamatot kapunk; ezen célra ajánljuk az Aradi Hitelbank- és Takarékpénztár Részvénytársaság (Sáfecz-utca 6. szám.) Ezen intézetnél takarékbetéteket a legkisebb összegtől kezdve a legmagasabb összegig elfogadhat szálalék betétkamattal ellenében. A betéteket bármikor felmondás nélkül fizetik vissza. Minden betevő egy-egy „Selfmen“-féle takarékpérselyt kap ingyen. 151

— **Gambrinusban** estenként mozgó-fénykép. Tisztelettel Kánya Géza.

— **Közegészségi viszonyok a múlt hóban.** A városi tisztviselői hivatal a hétfőn tartandó közigazgatási bizottság elé terjesztendő jelentését elkészítette, mely szerint a közegészségügyi viszonyok január hónapban a decemberihez képest kedvezőtlenebbül alakultak. Halálozás 19-el volt több, születés pedig 53-al kevesebb. Vörheny 28 esetben volt megállapítható.

— **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, esipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuznál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnaál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredményvel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszertárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony“-védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 221

— **Likőr aromák** kitűnő likőrök előállítására; — házilag — Vojtek és Weisznál. 171

— **Az epilepszia (nyavalyatörés) gyógyítása.** A világ legkiválóbb orvosai szüntelenül kutatnak újabb és újabb gyógymódok után, az emberiségre súlyos átokként nehezülő betegségek ellen. E betegségek talán legborzalmasabbika az epilepszia. E bajban szenvedőknek vigasztul szolgálhat azon értesülésünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony módszert — amely már külföldön is méltó elismerésben részesült. — alkalmaz gyógyszerrel. Ez orvos a Budapesten, Nagyköröna-utca 18. sz. alatt lakó Szabó B. Sándor, ki készséggel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segélyévé: e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak. 5999

TARKASÁGOK.

(*Gyermektréfák.*) Egy aradi tanító, aki hosszú idő óta gyűjtögeti a gyermektréfákat, ma az apró emberek világából a következő apróságokat küldte be nekünk:

Az iskolában azt kérdezte a tanító:

— Kit teremtett először az isten?

— Ádámot. — felelte a fiú.

A tanító tréfálni akart a gyerekekkel és megkérdezte:

— És miért nem teremtette először Évát? Ezt meg tudnád-e mondani?

A fiú gondolkodik, de nem tud felelni. A szomszédos padban fölnyújtja a kezét egy eleven szemű gyerek.

— Tanít ur, én tudom.

— Na, halljuk.

— Azért nem teremtette először Évát, mert tudta, hogy nővel nem jó kikezdeni.

Ez a kis történet egy tízéves fiúcskáról, Janiról szól, akinek az a sajátja, ami a legtöbb gyermeknél megvan, hogy kifecsegi a legdiskrétebb dolgokat is, ha azzal „hatást“ tud elérni. A gyerek éppen olyan hü, mint a felnőtt ember és a legtöbb gonoszsgat a siker, a hatás kedvéért követi el. Ennek a fiúnak a szülei vendégségbe várják a vidékről Kovácsékot, a család ismerőseit. Kovácsék nem voltak valami szeretetreméltó emberek s a vendéglátók nem is nagyon örültek a jövevényeknek.

— Csak már tud volnánk ezen a vendégségen. — mondták a családban s nem is vették észre, hogy a sarokban a gonosz Jani füleit.

Amikor Kovácsék megerkeztek, a vendéglátók persze a legnagyobb örömmel fogadták őket. A Jani mamája boldogságot színlelvé mondta Kovácsnának:

— Drágám, úgy örülök, hogy végre láthatlak. Meddig maradtok nálunk?

— *Ameddig szívesen láttok,* — mondta a falusi menyecske. Az örömet színlelvé asszony éppen szólni akart, amikor a fia, a gonosz Jani elkiáltotta magát:

— Oh, hát ilyen rövid időre jöttek?

(*Miből él?*) Az a jelenet, amely ma a járásbírószágnál történt, megkacagtatta a teremben levőket. Egy vidéki paraszt embert vádlótként hallgattak ki.

— Mi a foglalkozása? — kérdezte a bíró.

— Én? — ütődött meg a jambor paraszt, — én nem foglalkok kérem semmit. Nem vagyok én végrehajtó.

— Azt kérdezem, hogy mi a mestersége?

A paraszt egyet rántott a dolmányán és büszke önérettel mondta:

— Nincs mesterségem. Nem vagyok mesterember, de azért nem cserélek én egy mesteremberral se.

— Azt akarom tudni. — mondta idegesen a bíró — hogy miből él?

— Reggelre szalonnát eszek hagymával, délbe levest, meg tésztát, mert a hufélét nem igen ked

velem, este meg leginkább is csuszpájzot eszek. Ebből élek, de azért elég jól megélek belőle. Jobban mint az urak.

A MAI BÁLI ÉJ.

Turista-estély.

Ma tartotta az aradi turista-egyesület a negyedik háziestélyét a Gambrinus nagytermében, melyet zsufolásig megtöltött a nagyszámu, előkelő közönség. A jótékonycélu estély műsora rendkívül érdekes számokból állt. A kitűnő műsorszámokat mindvégig feszült érdeklődéssel hallgatta a nagyszámu diszes közönség, amely sokat és szívesen tapsolt a jeles közreműködőknek.

Az estély műsora a következő volt:

Az első szám quartett volt, Szalay Aranka, Eckhardt István, Székely Károly és Goldzieher Pál közreműködésével. A precizen előadott zenei négyes nagy tetszést aratott.

Közvetlen melegséggel adta elő La Borda Ilonka Székelynek „Szép Ilonka“ című melodramáját. A nagy hatást keltett művészi előadást frappáns tapsvihar jutalmazta.

Nagy tetszésnyilvánítással kísérte a közönség Acs Margitka szereplését. Zongorán Székely „Abrándját“ adta elő ügyes technikával.

Ezután a hangverseny termek régi szereplője: Székely Károly lépett az emelvényre, hogy előadja azokat a régi kuruc-dalokat, melyeket kevesen tudnak oly szívhez szóló érzéssel interpretálni, mint ő. Tárogató dalait, melyeket frenetikus taps követett, meg kellett toldania.

Szalay Aranka zongora kísérete mellett kedves dalokat énekelt Szücs Ilonka, ki bájos hangjával csakhamar a közönség szívébe férközött olyannyira, hogy a porcellánbabáról szóló dalát meg kellett ismételnie.

Az utolsó szám Eckhardt István hegedűszóloja volt. Játékának szédületes technikája és diszkrét, finom előadása elragadta a közönséget.

Szünet után La Borda Ilonka magyar szóló tánca következett. A bájosan előadott táncot élvezettel nézte a közönség és élénk tapssal jutalmazta.

A házi estélyt a turista-egyesület a resicai szerencsétlen bányászok visszamaradt özvegyei és árvái részére rendezte. Az estély mintegy 300 koronát jövedelmezett a humánus célra, melyhez hozzájárult a petrozsényi bánya kaszinó, a salgótarjáni bányatársulat, a gyalári és vajdahunyadi vasgyárak igazgatósága stb. adományokkal. A hangversenyt reggelig tartó tánc követte. Az estélyen résztvettek:

Asszonyok: Nagy Sándorné, Hank Józsefné, Kapitány Béláné, Szücs F. Vilmosné, Riit Gyuláné, Thömes Rezsóné, Schmidt Gyuláné, Busa Pálné, Baki Károlyné, Zaránd Gyuláné, Virth Jánosné, Székely Károlyné, Mihály Gyuláné, Kállay Miksáné, Balassa Ernőné, özv. Blaska Ubaldné, Steinitzer Dezsóné, Szilágyi Györgyné, Jakabffy Istvánné, dr. Leskó Sándorné, Tomastyik Jánosné, Hamar Mihályné, Holló Istvánné, Nagy Zsigmondné, Acs Gézáné, özv. Wachter Ferencné, Kiss Andrásné, dr. Schmidt Jánosné, Szabó Györgyné, Fodor Krausz Berta, Unger Péterné, Kohányi R. bertné, özv. Rösner Edéné, Lederer Simonné, Szalay Zsigmondné, Billich Miklósné, Grallert Rezsóné, Herczog Györgyné, özv. Kubik Rezsóné.

Leányok: Kapitány Anna, Hank Alice, Csurgay Ilonka, Nemessy Rózi, Tóth Vali, Tóth Irénke, Szücs Jolánka, Hajdu Irénke, Busa Annuska, Zaránd Aranka, Nyakas Rózsika, Szalay Aranka, Szalay Alice, La Borda Ilonka, Acs Margitka, Kiss Juliska, Fodor Klári, Kempelem Böske, Unger Ilonka, Kohányi Zelma, Mirtl Tinike, Mirtl Mariska, Zaránd Annuska, Eisenmagen Mariska, Herczog Ella.

A Toldi-klub bálja.

A Központi Szálló termeiben ma este tartotta meg az aradi Toldi-klub kitűnően sikerült bálját. Hogy milyen nagy és látogatott volt ez a mulatság, azt igazolja a jelen volt hölgyek alább közölt névsora:

— **Kegyelem egy halálra ítélt katonának.** A temesvári helyőrségi hadbírószág mult hó huszonhetedikén érdekes és szigorú ítéletet hozott. *Halálra ítélt egy tüzért, mert felebvalóját tetteg bántalmazta.* Musa Miklós tüzer még a mult hó közepe felé többekkel együtt kirendeltetett a határba szalmabehordás végett. A felügyelet egy tizedesre volt bízva. Munkaközben a tizedes és Musa között szóváltás keletkezett, melynek folyamán Musa vasvillával támadt a tizedesre, majd neki ugrott és *felpöfozta.* Emiatt a temesvári helyőrségi hadbírószág Musa Miklóst január hó huszonhetedikén *golyó általi halálra ítélte.* Az ítéletet három napon át felolvasták a napiparancsban az összes legénységnek különböző nyelveken. A halálos ítéletet azonban, mint értesülünk, nem fogják Musán végrehajtani, mivel *Frank* Liboriusz hadtestparancsnok a halálbüntetést, részint Musa büntetlen előéletére való tekintettel, részint pedig mivel a tettegességet nem a tényleges szolgálatban követte el, *egy évi szigorított börtönre változtatta.*

— **Az aradi munkásbiztosító pénztár igazgatósági ülése.** Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága *február 9-én, kedden este negyed 9 órakor* rendes igazgatósági ülést tart a következő *tárgysorozattal:* 1. Ügyvezető titkár jelentése: a) a munkásbiztosító novella megküldése tárgyában intézett fölterjesztésről; b) az áll. munkásbiztosítási hivatalnak a fizetésrendezést jóváhagyó rendeletéről; c) az országos munkásbetegségélyező és balesetbiztosító pénztárral történt másfél évi elszámolás, a felesleges beszolgáltatása és a munkabér-kimutatások elkészítése tárgyában; d) a január havi pénztár-, tag- és betegforgalomról; e) az orvosi karral való elszámolásról. 2. Az 1909. évi *rendes közgyűlés előkészítése, határnapjának kitűzése és esetleges választások elrendelése.* 3. Az országos munkásbetegségélyező és balesetbiztosító pénztár leírata a Weitzer-waggongyár járulékaiknak fölemelése tárgyában. 4. Mokuca György, Flora Demeter, Karagyna István, Renich János, Schneider János, Barb Mitru balesetsérültek kártalanítási ügyei. 5. Geck Lipót, Békési Ferenc, Lukács Emil, Virág Ferenc, Pinszter Frigyes, Varga Sámuel, Ecker József, Spitz Lipót, Olteán Miklós, Ágoston Lajos kiegészítő, illetve tullegelezés iránti kérvényei. 6. Orvosi tanács által előkészített ügyek. 7. Határozathozatal a pénztár kezelésében levő alapok gyűmölcsötzetéséről. 8. Jelentés a betegsegélyezési járulékhátralékokról és határozathozatal a netan szükséges intézkedés tárgyában. 9. Indítványok és az ülés napjáig esetleg beérkező sürgős természetű ügyek. *Az igazgatósági tagok kéretnek, hogy az ülés halaszthatlan megtartása miatt okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.*

— **Ugrás a második emeletről.** Borzalmás jelenet játszódott le tegnap este a nagybecskereki pénzügyigazgatóság palotája előtt. *Kolos* Elemér állami végrehajtó ugyanis öngyilkossági szándékkal ledobta magát a palota második emeletéről az utca közepére s eszméletlenül terült el a kocsiuton. A járó-kelők természetesen hamarosan összeszaladtak s a katasztrófa színhelyén csakhamar nagy embertömeg verődött össze. A közönség nagy nehezen kerített orvost, aki, miután konstataulta, hogy *Kolos* még él, bekötözte annak sebeit, majd pedig kiszállították az öngyilkost a kórházba, ahol ápolás alá vették. A szerencsétlen ember karját és lábát törte, azonkívül pedig az álkapcsát is összezuza, az orvosok azonban remélik, hogy sikerül őt életben tartani. *Kolos* mintegy két hónappal ezelőtt került mint állami végrehajtó Nagybecskerekre. A szerencsétlen ember nemrég elesett és bezulta koponyáját úgy, hogy a csontszilánkok az agyába hatoltak. Az első operáció alkalmával nem távolították el valamennyit s az agyban maradt szilánkok irtózatossá fájdalmat okoztak neki. A napokban megvizsgáltatta magát házi orvosával, aki ajánlotta neki, hogy menjen fel Budapestre s ott operáltassa meg magát. *Kolos* azonban nem volt ehhez pénze s efeletti elkeseredésében fogamzott meg benne a szándék, hogy megvált az élettől.

— **Bünpör egy aradmegyei tanító ellen** című cikkünkre vonatkozóan a következő levelet írték az Aradi Közlönyhöz. *Tekintetes Szerkesztőség!* Február hó 6-án, 29. sz. alatt megjelent becses lapjában a reánk vonatkozó közleményre röviden ez a feleletünk: Első helyen alulírottak maguk ellen nagyságos Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő úrnál a mai napon a legszigorubb fegyelmi eljárás megindítását kértük, aki eme kérelmünk írásbeli benyújtására utasított bennünket. Arad város mélyen tisztelt és művelt közönsége felment bennünket a részletekre való kiterjeszkedéstől, a magunk részéről pedig nem találjuk ildomosnak akár a kir. tanfelügyelő ur nyilatkozatát, akár a magunk korai nyilatkozatait, a megindítandó fegyelmi eljárás teljes befejezéséig, közhírré tenni. Schindlberger Albert ezidőszent is szapáryligeti tanító. Fogadja a tek. Szerkesztőség kiváló nagyrabecsülésünket. Aradon, 1909. február hó 6-án. *Mann Trajánó, Scháger Ferenc, Schindlberger Albert.*

— **Öngyilkos elzüllött urileány.** Szegedről táviratozzák, hogy ott ma *Horváth* Irén husz éves szép leány öngyilkossági szándékból szublimát oldatot ivott és most a halállal vívódik. A szerencsétlen leány jobb családból származik. Édes apja táblabíró volt. *Horváth* Irén ezelőtt egy cukrászdában volt alkalmazva, mint felirónó, de szépsége miatt fiatal urak csakhamar megkörnyékezték úgy, hogy napról-napra lejjebb süllyedt. Elkeseredésében határozta el, hogy megöli magát.

— **A hatósági bizományos monopoluma ellen.** Megirtuk, hogy a februári közgyűlés elé két kérvény is kerül, melyek benyújtói azt kéri, hogy a piaci drágaság ellensúlyozására nekik élelmiszer bizományi üzlet nyitására egyedüriségi jogot adjon a törvényhatóság. A jogügyi bizottság ma tartott ülésében azt az elvet mondotta ki, hogy a piaci drágaság csökkentését épen a versenytől várja s nem javasolja a bizományi monopolum megadását.

— **Népkönyvtár. A Muzemok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa** melynek élén *Wlassics* Gyula volt közoktatásügyi miniszter áll, a köznevelődés előmozdítása céljából az ország különböző vidékein évenként több népkönyvtárt létesít, mely könyvtárakat teljesen díjmentesen bocsátja a közönség ren elkezésére. Az újtelepi közs. el. fiúiskolájánál is állított fel egy népkönyvtárt, melyből minden hét vasárnap délelőttjén kaphatnak könyvet mindazok, kik személyesen az igazgatói irodában, ahol a könyvtár elhelyezve van, azért jelentkeznek.

— **Sikkasztó nagykereskedő.** Budapesti tudósítónk jelenti: *Schubert* Dániel előkelő budapesti mészáros és nagybérő a napokban hat-százezer korona adósság hátrahagyása után Amerikába szökött. *Schubert* pazar és költséges életmódot folytatott. Az orfeumokban szórta a pénzét s törzsvendége volt a budapesti kártyaszaloknak. Hitelezői megtették ellene a bünrádi feljelentést. A rendőrség a sikkasztó ellen kiadta körözvényét.

— **Munásképzés.** Az Aradi Nemzeti Szövetség Munkásképző Intézménye február hó 7-én délután 5 órakor a Weitzer János-utcai polgári iskolában nyilvános szórakoztató és szakelőadást tart. Műsor a következő: 1. Február 8. Csécsi Imrétől. Szavalja: *Dávid* Dezső. 2. Asztalos Sándor emlékezete. Ünnepi beszéd, elmondja *Berecz* Károly polg. isk. tanár.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Széngázzal akarta életét elpusztítani ma egy fiatal asszony. *Onodi* János szolga 21 éves neje ma délelőtt, míg ural hivatalos teendőit végzendő eltávozott az *Acsev* palotában lévő lakásáról, bezárkózott, és szén-gázt fejlesztett. Férje hazaértekor eszméletlen állapotban találta az ágyon fekvő. *Kronstein* Vilmos dr. keltette eszméletre az elkeseredett asszonyt, aki, mint a rendőrség által felvett jegyzőkönyv mondja, azért akart megválni az életétől, mert tegnap este férjével összeveszett és ezt akarta megboszulni. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Uj építő iroda.** *Fenyves* Károly műépítész és építőmérter, a ki öt éven át a *Fodor* és *Reisinger* építész-cég irodavezetője volt. Aradon *Kazinczy*-utca 11. szám alatt építész irodát nyitott. Ez az önállósítás kétségen kívül rokonszenvenvel fog találkozni mindazok között a kik a jeles fiatal építész eddigi sikereit, különösen a tervpályázatokon elnyert kitüntetéseit ismerik, s akik egyéb módon tanujelét láthatták *Fenyves* tervezői invenciójának, a modern építési irányok, és lakás technika dolgában való avatottságának és helyes érzékének. Ennek a szimpatiajának bizonyára közeli jele lesz, hogy Arad külső képén, egy-egy új építkezésén az ő tehetségének és egyéni művészetének jeleit láthatja a közönség.

— **Iószievek.** A szegénytanulók konyhájában a jövő héten *Lukácsy* Lajosné és *Lukács* Gyuláné ügyeletesek.

— **Az aradi izr. népkönyha** számára a következő adományok érkeztek be. *Szendrey* Mihály 6 K. *Soidner* Bernátné 20 K. *Assael* Adolfné 5 K. *Keil* Dávidné 10 K. *Hegyi* Albertné 10 K. *Csillag* Lajosné 10 K. *Fodor* Zsigmondné 5 K. *Halmi* Andorné babot. *Nemess* Gézané babot és di t küldtek, mely nemesszívü adományokért halás köszönetét fejezi ki az elnökség. A védasszonyi tisztet a jövő héten *Montág* Sándorné, dr. *Pálmai* Lajosné és *Hegedüs* Lászlóné urnók lesznek szivesek ellátni.

— **A februári közgyűlés** folytatólagos sorrendjének főbb pontjai: *Graf* Hadik János belügyminiszteri államtitkár köszönete a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslat beterjesztése alkalmából történt üdvözlöletéért. Polgármester előterjesztése az iskolaszéknél üresedésbe jött helynek betöltése iránt. Dr. *Müle* Lajos törvényhatósági bizottsági tag indítványa *Sarlot* Domokos főkapitány ellen megjelent hírlapi közlemények ügyében a törvényhatóság részéről állásfoglalás tárgyában. A közlekedési bizottságnak jelentése a *Sarkad* és *Erzsébet* külvárosnak esatarnazása tárgyában. Az építészeti bizottságnak javaslata a felső leányiskolának építése tárgyában. A városi tanács előterjesztése a hordójelző intézetnek vízvezetékkel leendő ellátása tárgyában. *Bing* és *Löbl* kérelme bonyílvántartás vezetés kötelezettsége alóli felmentése iránt. *Ländler* Aladár kérelme a felső marosparti területek bérletének egy évi meghosszabbítása iránt. Az első per-jamosi mész. homokkő, téglagyár és mészégető *Röser* Mihály és társai cég és *Kotsis* Lajos együttes kérelme az óvártéri műtéglagyárra vonatkozó átruházása iránt. A városi tanács bemutatja a *Rossi* és *Pellegrini*, *Reich* B. *Károly*, *Meer* Mór és fia, *Gönczö* és *Katona*, valamint *Ternai* Ernő vállalkozókkal kötött szerződéseket jóváhagyás céljából. A belügyminiszter intézménye *Wenter* Gerő gyámpenz-tári tartozása tárgyában. *Nyáry* László és társaiapidijas irnokok kérelmeapidijaiknak 3 koronára való felemelése iránt. Pécs sz. kir. város közönségének atirata az összes köztisztviselőknek és katonáknak a községi terhek viseléséhez való hozzájárulása iránt az országgyűléshez intézett felirata par-tolása tárgyában.

— **Gyilkos katonák.** A napokban megirtuk, hogy *Földi* István szeged-átokházi gazdát a Szeged felé vivő országuton, kocsiján ülőhelyzetben meggyilkolva találták. Mint a nyomozás kiderítette, a gyilkosságot *Tóth* Hadrápacs Sándor negyvenhatos káplár és *Szirovicza* Pál közlegény követték el, akik *Manlicher*-fegyverből lőttek a gazdára. Mindketten megszöktek. Szegedről táviratozzák most nekünk, hogy a megszökött katonákat ma Szabadka közelében elfogták, azonban *Szirovicza* egy észrevétlen pillanatban föbe lötte magát és így csak *Tóth* Hadrápacsot adhatták át a katonai hatóságnak. *Tóth* bevallotta, hogy társával Szerbiába akart menni, hogy harcöljon a magyarok ellen.

— **Arad halad.** Egy modern újításról adhatunk hírt, mely egy helybeli könyvkereskedő helyes érzékét dícséri és a zenekedvelő közönségnek bizonyára nagy öröme fog szolgálni. *Kerpel* Izsó ez a vállalkozó szellemű kereskedő azzal az újítással lepte meg Arad zenekedvelő közönségét, hogy egy parisi gyártmányu, művészi készítményü. *Dubois*-féle pianinót helyezett el üzletében, melyen a közönség a vásárlandó kottákat vétel előtt átjatszhatja. Megjegyezzük, hogy ez a pianinó, mely valódi mahagoniból készült, valóságos látványosság szamba megy. oly finom annak hangja, szerkezete és egész kiállítás.

Vérszegénység

ellensúlyozásul tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, a mely a vért gazdagítja és a test husát szilárdítja és egészségessé teszi.

A Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vasárnapjánál a SCOTT-féle módszer vedlegyet — a halaszi — kerjük figyelembe venni.

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglepés kielégít.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint a hogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Gazdasági szakelőadások Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 6.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület ma, szombaton délelőtt, Aradon, a vármegye-ház nagytermében gazdasági szakelőadásokat rendezett, melyeknek legfőbb tárgyát az öntözés és általában a szárazság elleni védekezés kérdésének megvitatása képezte. Az öntözésen kívül egy másik fontos kérdés, a vetőmagvak nemesítése is vita tárgya volt. A szakelőadásokat *Vásárhelyi József* vezette be rövid beszéddel. Első volt *Katona Béla* műszaki tanácsos fejtegetése az öntöző csatornákról, különös tekintettel az arad-csanádi területek öntözésére. Fél 11-től fél 12-ig *Baross László* főhercegi uradalmi intéző előadása volt a magnemesítésről és az ezzel kapcsolatosan tett külföldi tanulmányutjáról. Fél 12-től fél 1-ig *Gyártás József* az aradi növénytermelési kísérleti állomás vezetőjének előadása volt a szárazság elleni védekezésről. Az előadások után az előadottakat vita tárgyává tették s a vitatkozások után *Vásárhelyi József* rövid zárszóval berekesztette az előadásokat.

A szakelőadások előkelő mérnök és szakdolgozó közlője közül a következőket sikerült följegyeznünk:

Vásárhelyi József, *Lisznyai Damó Tiharmér*, *Katona Béla*, *Gyártás József*, *Baross László*, *Pál Miklós*, *Purgly László*, *Kintzig János*, *Urbán Péter*, *Kokas József*, *Récsy Miklós*, *Azary Kornél*, *Hámory László dr.*, *Stengl Andor*, *Keller Iván*, *Kemény Szilárd*, *Szalay Dezső*, *Vásárhelyi Dezső*, *Dálnoky-Nagy Lajos*, *Martens Cézár*, *Abray Lajos*, *Schill János*, *Povázsay Soma*, *Friedmann Gyula*, *Dömötör Bertalan*, *Reinhart László*, *Körössy Jenő*, *Senk Ferenc*, *Medveczky Zsigmond*, *Finta Lajos*, *Benedict Jenő*, *Mladin Miklós*, *Bossányi Kálmán*, *Varga Zsigmond*, *Verzár Márton*, *Habereger György*, *Csernovics Diodor dr.*, *Almay Olivér*, *Kövér Zsigmond*, *Asbóth Béla*, *Nikolits Géza*, *Pál Miklós*, *Horváth Imre*, *Schill József*, *Deutsch Andor*, *Momák Flóris*, *Szikszai (másai jegyző)*, *Gutzjahr Mihály*, *Buja Sándor*, *Virág Lajos*, ifj. *Bolyos Mátyás*, *Baross Ferenc dr.*, *Paikert Henrik*.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 6.

Eikelt: 10 ezer vsm. tartott áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Deli zárlat	2 órai zárlat
Buza áprilisra ...	12.78—12.79	12.77—12.78
Tengeri májusra ...	7.26—7.27	7.25—7.26
Ros áprilisra ...	10.07—10.08	10.05—10.06
Zab áprilisra ...	8.60—8.61	8.55—8.56
Buza 1909 októberre ...	10.87—10.88	10.87—10.89
Ros októberre ...	9.09—9.10	9.08—9.09

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény ...	636.40
Magyar hitelrészvény ...	743 —

Budapest köbányai sertéskereskedelem.

— Február 7. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillerip; közép páronként 400—400 kilogramm terjedő súlyban — fillerip; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 134—136 fillerip; fiatal közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 134—136 fillerip; könnyű páronként 230 kilogramm terjedő súlyban 30—132 fillerip.

Sertéslelészám: Február hó 3. napján volt készlet 19,932 darab, február 4. napján folhajtatott 264 darab, február 4. napján elszállított 267 darab, január 4. napjára maradt készletben 19,632 darab.

A hizott sertés üzlet irányzata: szállár.

A legjobb kutya-kalács

volt és marad a

Fattinger-féle kutya-kalács,

mely az összes fajta tápszerek közül a legjobb összetételű és táperajh — 50 kg. 23. — 5 kg. bórmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

kölyök-kutyák részére. 50 kg. 26.—K., 5 kg. bórmentve 3.50 K. Árjegyzéket bórmentve küld.

Fattinger's Patent-Hundekuchen- u. Geflügel-futter-Fabrik Wiener-Neustadt.

250-nél több első díj. — A Fattinger-féle tápszerek állatorvosi ellenőrzés mellett készül. 0913

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Schwarz. Nem közölhető. Ne folytassa.

IDEGENEK ARADON.

— Február 6. —

Fehér Kereszt szálloda. Kohn Adolf utazó Bécs. — Boskor Zsiva utazó Pécs. — Czárán János földbirtokos és neje Seprős. — Lampel Vilmos miniszteri oszt. tanácsos Budapest. — Cselkő Árpád uradalmi felügyelő és családja Mácsa. — Bossány Kálmán Bánhegyes. — Horovitz Sámuel kereskedő Vasláb. — Zerner Adolf utazó Bécs. — Szilágyi Gyuláné földbirtokos és leánya Kunágota.

Központi szálloda. Rosenbaum Alfréd utazó Bécs. — Popper Ernő utazó Bécs. — Stern Lipót utazó Bécs. — Winter Bernát utazó Bécs. — Neuman Alfréd utazó Bécs. — Hauszner Simon utazó Budapest. — Kovács Károly gazdatiszt Beél. — Balassa Tivadár hivatalnok Mezőhegyes. — Havas Mór bankigazgató Budapest. — Popper Adolf utazó Bécs. — Edvi Illés Károly dr. ügyvéd Budapest. — Deutsch Jenő ker. utazó Budapest. — Ruppert Rezső dr. ügyvéd Budapest. — Sugár Ferenc utazó Világos. — Merkler Soma utazó Temesvár. — Keller Gyula miniszteri titkár Budapest. — Bajza Zsigmond utazó Budapest. — Wolf Nathán utazó Budapest. — Adler Nándor utazó Budapest. — Lieber Miksa utazó Bécs. — Szigety Zsigmond mérnök Deés. — Tiberiusz Tisu dr. orvos Brád. — Keppich Miksa utazó Budapest. — Weissenstein Gusztáv utazó Budapest.

Vas szálloda. Fuchs Vilmos utazó Bécs. — Hatarán Miklós joghallgató Világos. — Steiner József utazó Bécs. — Rikk Gyula hivatalnok Tótkomlós. — Gáspár Sámuel ügynök Arad. — Wessel Gusztáv utazó Budapest. — Beráriu Szeráfin ielkész Gertenyes. — Breuer Mór utazó Budapest. — Krausz Imre utazó Budapest. — Kovács Kálmán műasztalos Nagyvárad. — Wildmann Mór utazó Budapest. — Györössy Endre ellenőr Temeskubin. **Pannonia szálloda.** Lefkovic Bertalan dr. orvos Budapest. — Waldenberg Izidor mérnök Newyork. — Varga Géza utazó Budapest. — Brünhuber Béla fényképész Budapest. — Popesku Terentius körjegyző Szintyest. — Ifj. Rátky Frigyes uradalmi tiszt. Mácsa.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1909. évi február hó 7-én:

Delután 3 $\frac{1}{2}$ órakor lérsékelt helyárrakkal:

A Gyurkovics-leányok.

Eletkép 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferencz.

SZEMÉLYEK:

Gyurkovicsné Berkóné.	Radványi báró Kesztyer Ede.
Katalin, leánya K. Kápolnay	Gida, gyámtila Faludy K.
Ella, leánya Zalay Margit.	Horkai Feri Delli Lajos.
Mici, leánya Körössy Juci.	Jankó, inas La vey Leo

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes helyárrakkal:

B) bérlet.

B) bérlet.

Diszelőadás.

Asztalos Sándor emlékezetére

Komlóssy Emma felleptével:

A gyimesi vadvirág.

100 arany pályadíjat nyert eredeti népszimű 3 felvonásban. Irta: Géczy István.

SZEMÉLYEK:

Balánka János Ladiszlai J.	Rab-Prezmer Várnai Jenő.
Orszé, neje Lászy Etel.	Magdolna Komlóssy E.
Imre, fiuk Kesztyer Ede.	Plebános Kulcsár L.
Mária, leánya Zalay Margit.	Törpe Csura Polgár S.
Fábián Julia Pollnusne	Csuráné Benkóné P.
Gyulka, fia Hunyadi J.	Marci, fiuk Faludi K.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor: 1909. február hó 7-én, vasárnap:

1. Arab edénygyártás. (Természet után). — 2. A kis cukrászinas. (Humoros). — 3. Gonosz gyám. (Dráma). — 4. Kis a ándék — nagy öröm. (Eletkép). — 5. Tamburínygyártás. (Természet után). — 6. A mérges káposzta. (Dráma). — 7. Az ördög a leánynevelőben. (Kacagtató).

Előadások délután 2 órától kezdve.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

Este 10 órakor utóljára

Nagy párisi estély.

Csak felnőtteknek.

NYILTTÉR.*

Fenyves Károly
műépítési és építő-mesteri
irodáját
Kazinczy-u. 11.
megnyitotta.

Elvállal mindennemű magas-építési tervezést és bármilyen építkezés keresztülvitelét. 753

Kitűnően megvéd a

MATTONI-FELE
GIESSHÜBLER
SAVANYUVIZ

A dugó nyitása sokféle infectiozus bajtól; a puha granulizált ital. Több epidémiánál bizonyosan bevált.

Hatóságilag engedélyezett

kiárusítás

könyvek, papíráruk és írószerekben

üzletáthelyezés miatt

Ingusz I. és Fia

könyv-, papir- és írószerek kereskedésében

661

Weitzer János-utca

Antiquar-könyvek,

irodai papírok, levél-

papírok, borítékok,

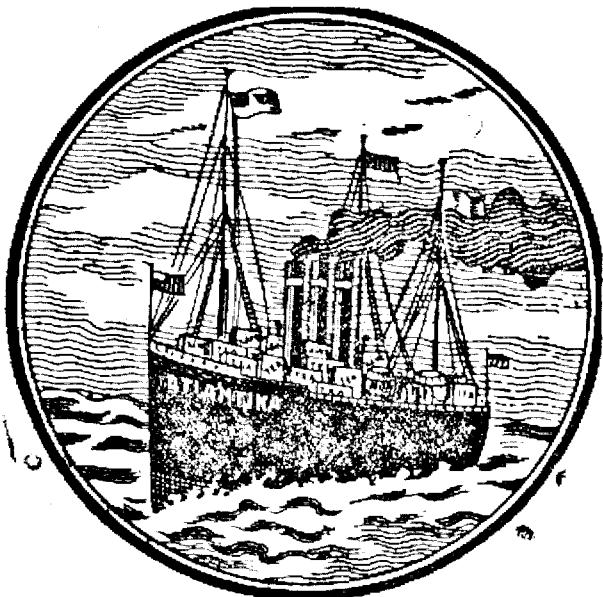
csomagoló papírok

beszerzési árban

lesznek kiárusítva.

Ingusz I. és Fia

Weitzer János-utca.

Reggel, délután és este
igyunk

ATLANTIKA kávé,
ATLANTIKA teát
ATLANTIKA rummal

mert csak az

ATLANTIKA
kávé, tea, rum speciális üzletben
kapható

fűszer és illatszerek káros szagától mentes

kávé, tea, rum.

A kirakatban működésben látható villanyüzemű kávépörkölőnkkel naponta többször friss pörkölés. Eladás nagyban és kicsinyben. 421

ATLANTIKA
Kávé és tea behozatal
Arad, Andrassy-tér 20 Fischer Eliz-palota.
Városi és megyei telefon 609.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. február hó 6.

Keresünk:

Aradra: 1 fűszer szakmabeli segédet és 1 irodistanót.

Vidékre: 1 magyar-német levelezőt, ki a gyorsírásban kellő jártassággal bír és a szerb nyelvet is bírja, 4 fűszer és vegyes, 3 fűszer, rőfös és rövid, 1 kézmű, 2 vas és fűszer szakmabeli magyar, román és részben német. tót és szerb nyelvsmerettel bíró segédet és több tanoncot.

Alánlunk:

Női kereskedelmi alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírásban jártasak, esti foglalkozásra 1 a két-tős könyvvelben teljesen jártas könyvelőt, egy ovadékképes könyvelőt, 1 ovadékképes üzletvezetőt, illetve raktárnokot, továbbá 6 fűszer és csemege, 3 vegyes, 1 kézmű, 2 rőfös és divat, 2 fűszer és rövid, 2 vas és fűszer és 1 cipő, férfidivat és játék szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,
titkar.

Reppich Zsigmond,
igazgató.

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

30,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Arcübaschew: Sanin, Dr. Wiczmány J.: Pillanat, Postojewszky: Az ördögösök, Dr. Szász: Pestmegyei adomák, Harland H.: A bíboros burnótszelencéje. Jutassy: Kosmetika, Eckenstein: Békét a kunyhónak, Croker: A hol a boldogság terem, Eschelbach: A szeretet boldogít, Vértési A.: Varga Imre, Bálint I.: Keleti képek, Hankó: Univerzum IV., Kóbor T.: Munka, Koritsanszky: Jáva szigetén, Szomaházy I.: Az utolsó gardista, Harnos I.: Madame Chaglon üzletei, Szölössy Zs.: Palma di Palma, Szemere: Doktor Mefisztófelesz, Záray: Az ezredes leánya, Stacpoole F.: A király gyémántja, Várnai: A francia rémuralom, Várady A.: Reg. rajzok Petőfi életéből, Baróti L.: Petőfi adomák, Ritoók E.: A nagy véletlen, Pekár: Tatárabság, Tábori—Székely: A család Budapest, Németben: Stacpoole H.: Fanny Lambert,

Mereschkowski: Leonardo da Vinci, Liebchen: Ein Roman unter Männern, Bartsch H.: Zwölf aus der Steiermark, Franzos K. E.: Judith Trachtenberg, Schnitzler A.: Liebele, Alerma Sybilla: Eine Frau, Janitschek M.: Eine Liebesnacht, Grat M. H.: Der Mann auf dem Bock, Wasner G.: Dornröschen (Roman) Stülgbauer: Die blaue Blume Malot: Heimatlos, Artzibaschew: Sanin, Horaung E. W.: Ein Dieb in der Nacht, Veith Mizzi: Komtessens Tagebuch, Saussay V.: Frauenärzte, Heimburg W.: Über steinige Wege, Croker B. M.: Das spanische Halsband, Rheinau K.: Dem Lichte entgegen, Stratz R.: Herzblut, Harder A.: Irdische und himmlische Liebe, Oertzen M.: Lebensfrühe, Verloren Land, Höcker O.: Die verbotene Frucht,

Kölcsön díj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A könyvek ulak és tiszták!
Vidéki bériők

Is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,

vagy füzetenként 14 fill.

Sang u. Klang I—IV. Zerkovitz: Holdvilág-nóta, Puccini: Manon, Szirmay: Háromtól hatig, Férjek vonata, Szerelmes utcák, D'Albert. Tifland, Jacobi: Van de nincs, Curtis: Sorentói emlék, Nádor: Kimegyek a temetőbe, Zerkovitz: Barcarolla, Csibikém, Kunkel: Nagysád akar tőlem kis babát? Ormay: Dicsértessék... Ha te engem, — ha én téged... Nincsen olyan barna leány... Huber: Magyar hősök, Fall: Szerencse malacz, Rubens: A hollandi leány, Xaven: csavargó, — Strauss O.: A részeg leány.

A zenemű kölcsöntár 5-ik pótlójezzel is megjelölt és ingyen kapható.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

341

könyv-, zenemű és papírkereskedés Aradon

Telefon 885. sz.

ARADMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR.**Meghívás!****Az „Aradmegyei Takarékpénztár“**

t. részvényeseit

a folyó évi február hó 7-én délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

38-ik évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1908. évi mérleg és felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése; határozat a tiszta nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
2. Az alapszabályok 160. §-ának módosítása.
3. 11 választmányi tagnak megválasztása 2 évre az alapszabályok 105. §-a értelmében. 576
4. A t. részvényesek netaláni indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket folyó évi február hó 6-án délután 5 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpénztárainál Battonyán és Eteken nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat a t. részvényeseknek a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében betekintésre rendelkezésre áll.

Aradon, 1909. évi január hó 23-án.

Az igazgatóság.**Vas- és rézbutor, sodronyágybetét gyár.**

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányunkat,

vas- és rézbutorokban,

a legjobb kivitelben.

301

Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.

Raktár- és gyárhelyiség: Aulich Lajos-utca 14. sz.

Telefon 423. szám.

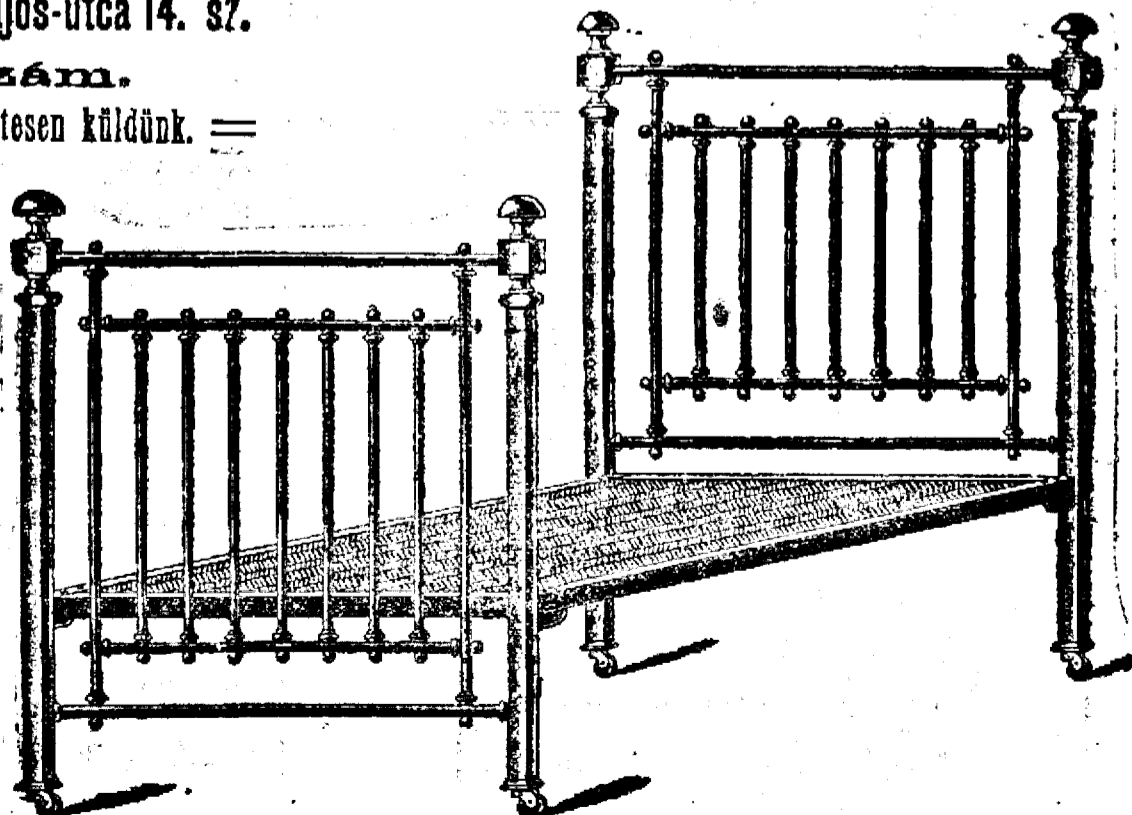
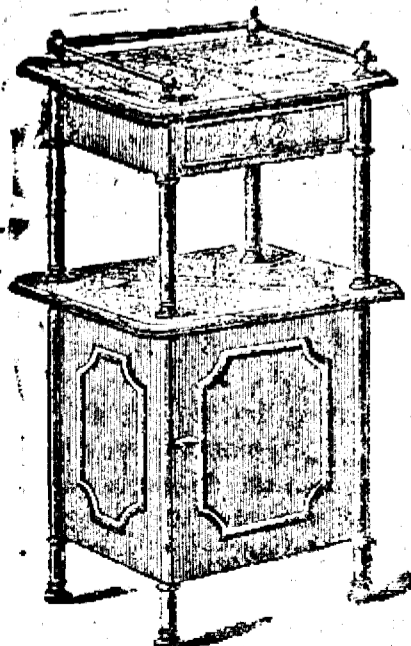
= Árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentesen küldünk. =

sodronyágybetétek

vas- és fakerettel, minden méretben, a legerősebb kivitelben kaphatók.

Szives megrendeléseket kér

tisztelettel

FLEISCHER TESTVEREK.

Ujdonság! Szabadalmazott
legújabb szerkezetű!

Magas nyomású NYERSOLAJMOTOR

5891

SZIVÓGÁZ-MOTOROK LŐERŐ óránként
1-2 fillér.

BENZIN-GŐZMOTOROK ÉS LOKOMOBILOK.

Legjobb minőség! Jótállás! Olcsó árak!

E. PLEWA mérnök & Co. MOTORGYÁR
Bécs (Wien), XVII/3, Wattgasse 78-80
Budapest, V, Nádor-utca 85. sz.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziasszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyított kőszvényesét, ízületi és meghűléseknél, bedőzések... jólésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt beviszárlások óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott jobazba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszőlőn minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. sz. Mindennapi szétküldés.

221

Folyékony

Somatose

kitűnő szolgálatot tesz
az emésztésnél, gyenge gyermekeknél vagy felnőtteknél.

Kapható a gyógyszer-tárakban vagy drogueriákban

Kiváló minőségű bor-párlat.

DEKÁNY

PETER és Tsa

promontori cognacgyárából

Mindenütt kapható!!

Magyarországi vezérképviselő

Ródosi Testvérek

Budapest, V., Szabadság-tér 1.

Meghívó.

Az Első Aradszentmártoni Takarékpénztár r. t.
f. évi február hó 21-én d. u. 2 órakor az intézet helyiségében tartandó
rendkívüli közgyűlésre.

NAPIREND:

1. Igazgatóság választása.
2. Egy intézeti ház vétele.
3. Esetleges indítványok.

Megjegyzés: Szavazati jogukat gyakorolni kívánó t. részvényesek felkérhetnek, hogy részvényeiket kellő időben deponálják.

Első Aradszentmártoni Takarékpénztár Részvénytársaság

748

Elnöksége.

Nagymennyiségű
pléh-pánt
jutányos áron
eladó.

222—1909. szám.

Árverési hirdetés.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtokon alább felsorolt hizott állatok, egy és egynegyed éves vészén át nem ment mangolica fajta sovány süldő sertések, hizott ürök, czirok szakál és finomított contingens szesz eladására zárt írásbeli ajánlatok alapján 1909. évi február hó 26-án délelőtt 11 órakor a vezetésem alatt álló ministeriumban versenytárgyalás fog tartatni. Eladásra kerül:

Négy istállóban elhelyezett 209 drb. magyar fajta hizott ökrök	
Öt „ „ „ 326 „ nyugoti „ „ „	
Egy „ „ „ 45 „ „ „ „ tehén	
Három „ „ „ 7 „ „ „ „ bika	
Egy „ „ „ 300 „ nyírott hizott ürü.	
Öt falkában „ „ 980 „ vészén át nem ment 1 és egynegyed éves sovány süldő sertés	

130 métermázsa czirok szakál.

2000 hecto iter edóval terhelt contingált finomított szesz.

Ajánlattevők felhivatnak, hogy az egy kőronás bélyeggel és a részletes feltételekben kitüntetett bánatpénzzel ellátott sajátkezűleg aláírt ajánlatok, az egyes csoportoknak megfelelő felirással jelezve legkésőbb to'yo évi február hó 26-án délelőtt fél 11 óráig a földmívelésügyi ministeriumban a segédhivatali főigazgatónál (lélemelet 29. sz. ajtó) nyujtsák be, később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlatok a nízó szarvasmarhákra istállónként, a sovány süldőkre pedig falkánként is tehetők, az esetre pedig, ha egységes ár ajánlatnék fel a magyar, nyugati fajta ökrökre, illetve süldők bármely csoportjára, ez ugy fog tekintetni, mint ha ajánlattevő árajánlatát minden egyes istállóban elhelyezett szarvasmarhára, illetve sertésfalkára külön-külön tette volna meg Ugyisintén ajánlat tehető a szesznel nemcsak az egész mennyiségre, hanem annak legalább is 50 Hectolitert kitevő mennyiségére.

Az árverésre bocsájtott állatok, termények és szesz részletes eladási feltételeit tartalmazó nyomtatványok a vezetésem alatt álló ministeriumban a gazdasági főigazgatónál (IV. főosztály) valamint a mezőhegyesi ménésbirtok igazgatóságánál megszerezhetők és kívánatra megküldetnek.

Kelt Budapest, 1909. évi január hó.

755

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Egyszeri használat mindenkit meggyőz arról,

451

hogy a szép üde, bájos arcot és kelet egyedül a már 16 év óta általánosan közkedveltségnek örvendő, ártalmatlan eredeti **Kárpáti-féle**

használatával lehet elérni, mely eltünteti úgy felnőtteknél, mint gyermekeknél szeplőt és minden arctisztatlanságokat, fagyást és bőrbetegségeket. — **Zártalan, ideális szépítőszert 1 adag 1 kor., mely 2 hónapra elegendő.** Kapható a feltaláló **Kárpáti János** gyógyszerésztárában **Arad, Boros Béni-tér 15. sz.** Továbbá Vojtek és Weisz és Hánzu Nesztor droguistáknál.

Mást ne használjon és ne fogadjon el, csak az itt látható védjeggyel ellátott eredeti **Kárpáti-féle Benzoe tejcrémet.**

Utánzatoktól óvakodjunk.

347 - 1908. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bácsalmási kir. törvényszéknek 1908. évi 7829. számú végzése következtében Dr. Viener Samu ügyvéd által képviselt Bácsalmási takarékpénztár javára 192 kor. 80 fill. s jár. erejéig 1908 évi április hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1800 koronára becsült következő ingóságok, u. m. tengeri, lovak, vetőgép nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbíró 1908-ik évi V. 200. számú végzése folytán 192 kor. 80 fill. tökékövetelés, ennek 1908. évi január hó 11. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 73 kor. 37 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Szintyén leendő megtartására az 1909. évi február hó 17-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

948. szám.

Kisjenő járás főszolgabírája.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Az Ágya-kisjenői vicinális ut 1909. évi utfenntartási munkálataira 1909. évi március hó 10-én az Ágya község hivatalos helyiségében, zárt ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos szóbeli nyilvános versenytárgyalást tartok.

Teljesítendő munkálatok: 90 garmand törtkő szállítása és beágyazása.

Kikiáltási ár: 2930 korona.

Bánatpénz: 147 korona.

Egyéb feltételek hivatalomban tudhatók meg.

Kisjenő, 1909. évi február hó 3-án.

Csukay,
főszolgabíró.

749

UJ! UJ!

Női és gyermek ruha üzlet

Arad, Forray-utca (Gróf Nádasdy palota).

Ajánlja izlésesen felszerelt raktárát, u. m.: **női és gyermek ruhákban**, csipke és sejm blouzokban. Pongyolák, aljak és blouzok a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.

Costümök, bál és gyászruhák 24 óra alatt készít'etnek.

A nagyérdemű hölgyközönségnek becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel

105

Brüller Lajos

női és gyermekruha üzlete. Arad, Forray utca (Gróf Nádasdy-palota.)

Az országos vasutas szövetség szállítója.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Kisjenőn, 1909. évi február hó 4. napján.

Balassa,

747

kir. bír. végrehajtó.

Aki

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 30 fillérér. egy üveg 351

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznel

1030—1909

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a m. kir. kereskedelemügyi ministerium 107232 - 1908. sz. alatt kelt következő rendeletet intézte Arad sz. kir. város közönségéhez, a bort, sört vagy más szeszes italt tartalmazó lezárt és az 1907. évi V. törvénycikke 23 §-ának második bekezdése értelmében a hitelítési kötelezettség alól kivett palackokat illetőleg az idézett törvény 29-ik §-a alapján a m. kir. belügyministerrel és az 1893. évi XXXIV. törvénycik alapján Horvát-Szlavon és Dalmátországek bánjával egyetértőleg a következőket rendelem.

I §.

Bort, sört vagy egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palack csakis a tartalmazott ital törvényes ürmértékben kifejezett mennyiségének megjelölésével és az ezen megjelölés helyességeért felelős árusító, nevének és lakhelyének megnevezésével ellátva hozható forgalomba.

Felelős árusítónak ezen rendelet vonatkozásában az tekintetik, aki bort, sört vagy egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palackot a részlet (detail) kereskedésben közvetlenül a fogyasztónak elad vagy ennek részére eladásra készletben tart. A gyáros vagy nagykereskedő csak abban az esetben tekintetik árusítónak, ha a bort, sört vagy egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palackot a részlet (detail) kereskedés körében ő maga közvetlenül adja el a fogyasztónak

II §.

Aki a részlet (detail) kereskedésben közvetlenül a fogyasztónak bort, sört vagy egyéb szeszes italt az előző szakasz rendelkezései ellenére zárt palackokban a tartalmazott mennyiség megjelölése nélkül árusít az 1893. évi XXXIV. törvénycik 4. §-ába ütköző és a szerint büntetendő kihágást követ el.

Aki a részlet (detail) kereskedésben az előző szakasz rendelkezéseinek megfelelő mennyiség megjelöléssel ellátott oly zárt palackokban bort, sört vagy egyéb szeszes italt árusít zárt palackokban bort, sört vagy egyéb szeszes italt árusít közvetlenül a fogyasztónak, a melyeken a feltüntetett mennyiség a tényleges tartalomnak meg nem felel s a melyekről tudta vagy rendes kereskedői gondosság mellett tudnia kellett, hogy az azokon feljegyzett mennyiség a feltüntetett tartalomnak meg nem felel: az az 1893. XXXIV. t. czik. 5 §-ába ütköző és a szerint büntetendő kihágást követ el.

Nem forog fenn a kihágás tényálladéka abban az esetben, ha a bort, sört vagy szeszes italt tartalmazó zárt palack töltése a feltüntetett mennyiségnek meg nem felel ugyan de, az a palack oly küldeményből való, melynek kifogás alá nem eső palackjaival egy főméréteibe, mint össz benyomásban megegyezik s az ital utánmérése az árusítás előtt a dolog természetére szerint kizártnak tekintendő. Erre nézve kétség esetében az illetékes kereskedelmi és iparkamara utján szakértők hallgatandók meg.

III §.

Aki másnak cégével, nevével, jelével vagy védjeggyel a tartály sérelme nélkül el nem távolítható módon ellátott palackokban mást mint az illető palackon megjelölt cég (termelő, gyáros, vállalat) eredeti dugaszolásában (lezárásban) levő terméket (gyártmányt) árusítja, ha cselekménye nem esik súlyosabb beszámítás alá, kihágást követ el és száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, amennyiben utolsó büntetése kiállása óta két év még nem telt el, kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

IV §.

Az eljárás és ítélethozatal az ezen rendelet 3. §-ában megállapított kihágásra nézve is az iparhatóságok hatásköréhez tartozik.

V §.

Ezen rendeletem 1911. január 1-én lép életbe.
Arad, 1909. évi január hó 14.

A várositanács

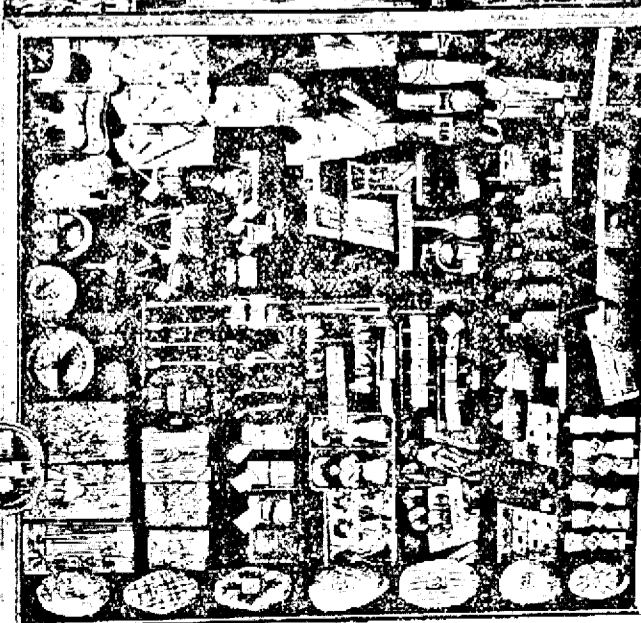

NAGYARUHAZ

DISZMÜÁRUK

FISCHER SIMON

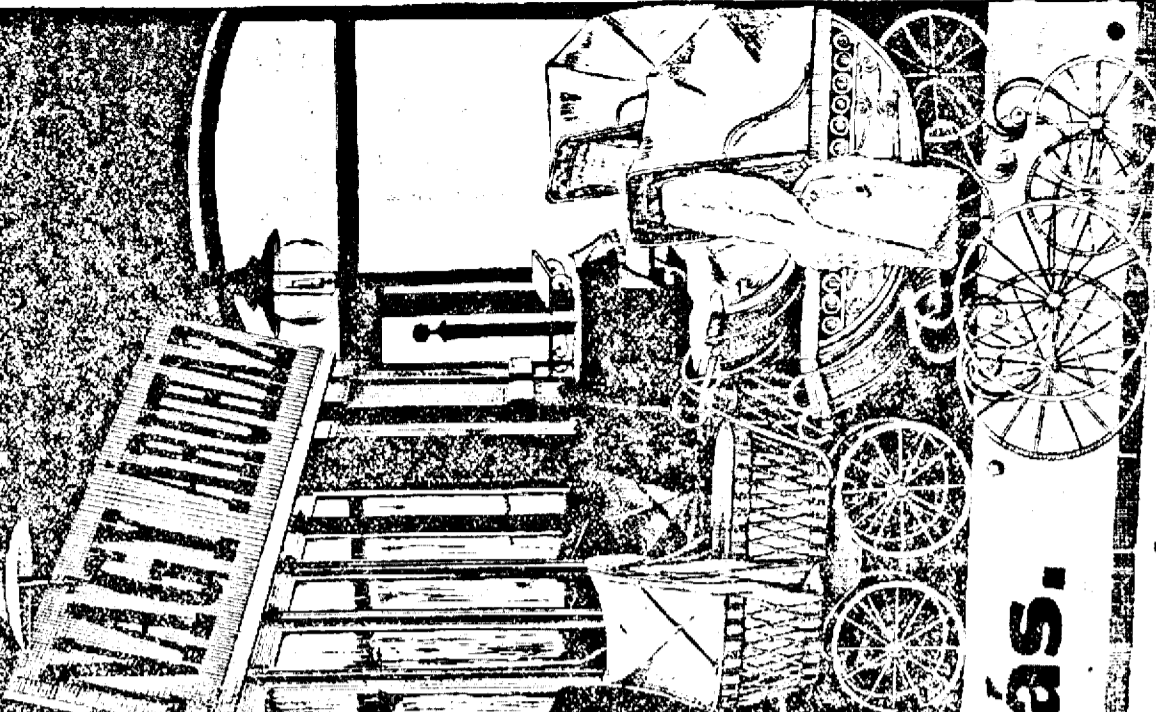
JÁTEK ÁRUK

NAGYARUHAZA

NAGYARUHAZA

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Mérleg-számla 1908. évről.

Vagyoni.		Mérleg-számla 1908. évről.		Teher.	
		Korona	f.		
Pénzkészlet		128012	84	Részvénytőke	500000
Váltó tárcza		2493519	04	Uj részvények befizetése	525000
Ingatlan kölcsön		230905	—	Tartalék alap*	9784
Záloglevél kölcsön		11968	38	Tisztviselői nyugdíjalap	356
Előlegek értékpapírokra		6780	—	Betétek:	
Folyószámlai kölcsönök		286788	02	betéti könyvecskékre K 1244504	21
Leszámított kereskedelmi könyvkövetelések		7119	60	folyó és csekk számlára K 261257	08
Adósok		44054	71	Visszleszámított váltók	660830
Értékpapír készlet		70650	—	Engedményezett záloglevél kölcsön	11968
Leltár leírás K 14323	01	12890	71	Különféle letétek	7291
Hátralékos kamatok	K 1432	1124	30	Átmeneti kamatok	27694
				Be nem fizetett tőke kamat adó	2521
				Nyereség egyenleg	42603
					26
		3293812	60		
					3293812
					60

* Folyó évi javadalmazással 40000.— koronára emelkedik.

Arad, 1908. december 31-én.

Mezey Andor, s. k.
vezérigazgató.

Czárán Márton s. k.
igazgatósági elnök.

Szabó Zoltán, s. k.
igazgatósági alelnök

A könyvelésért:

Greiner Károly, s. k.

dr. Borsos Béla, s. k.
igazgatósági tag.

Csánk Lajos, s. k.
igazgatósági tag.

Darányi János, s. k.
igazgatósági tag.

Povázsay Soma, s. k.
igazgatósági tag.

Szántay Lajos, s. k.
igazgatósági tag.

dr. Singer János, s. k.
igazgatósági tag.

Verbos Nándor, s. k.
igazgatósági tag.

Winkler József, s. k.
igazgatósági tag.

Jelen vagyoni és teherkimutatást a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

Arad, 1909. február hó 4-én.

Nachtnébel Gyula, s. k.
elnök.

dr. Bogdánffy Béla, s. k.
f. b. tag.

Szántó Gyula, s. k.
f. b. tag.

Tabakovits Emil, s. k.
f. b. tag.

Az Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság felügyelő-bizottságának jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. §-a és az intézeti alapszabályok rendelkezéséhez képest a lefolyt 1908. üzleti év folyamán az ügyvezetés menetét gondos ellenőrzésünk tárgyává tettük s vizsgálataink során úgy a könyvek vezetését mint általában az ügyvezetést rendben levőnek találtuk.

Ép így helyesnek s a fő- és segédkönyvek adataival egyezőnek állapítottuk meg az 1908. üzleti évről szóló mérleget, nemkülönben a veszteség-nyereség számlát.

Midőn ezeket a tisztelt közgyűlésnek bejelentjük, egyben magunkévá tesszük és elfogadjuk, illetve elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó azon javaslatát, hogy a nyereségeként kifizetett:

42603 korona 26 fillér összegből

10% a tartalékalap javadalmazására	K 4260	32
2% a nyudijalap	K 852	06
2% a vezérigazgatónak	K 852	06
2% a tisztviselők javadalmazására	K 852	06
összesen K	6816	50

az ezen felül fennmaradó K 35786.76-ból	
a tartalékalap rendkívüli javadalmazására . K	4455.55
K 500000 részvénytőkének osztalékára . . . K	25000.—
és jótékonycélra K	331.21
a még fennmaradó K	6000.—
uj számlára 1909. évre átvitessék	
összesen K	42603.26

Végül kérjük a t. közgyűlést, hogy a lefolyt évre az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság részére a felmentvényt megadni kegyeskedjék.

Arad, 1909. február hó 4.

A felügyelő bizottság:

Nachtnébel Gyula, s. k.
elnök.

dr. Bogdánffy Béla, s. k.
f. b. tag.

Szántó Gyula, s. k.
f. b. tag.

Tabakovits Emil, s. k.
f. b. tag.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomtatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyárának festékével.